VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68

THỨ HAI

26.5.2025 (29.4 Ất Tỵ)

Số 63 (4197)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

TIỄN ĐƯA NGUYÊN CHỦ TỊCH NƯỚC TRẦN ĐỨC LƯƠNG

VỀ VỚI ĐẤT MẸ PHỔ KHÁNH

[2+3]

Tổng Bí thư Tô Lâm và Chủ tịch nước Lương Cường dẫn đầu đoàn đưa linh cữu nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương ra linh xa **Ảnh: TR.HUẤN**

BẢO VẬT QUỐC GIA NGAI VUA TRIỀU NGUYỄN BỊ XÂM HẠI ĐẶC BIỆT NGHIÊM TRỌNG:

Bảo vệ di tích, bảo vật còn lỏng lẻo?

[5]

VÙNG SÂU KHÁT GIÁO VIÊN, THÀNH PHỐ THỪA BIÊN CHẾ:

Nghịch lý cần lời giải cấp bách

[12]

Thận trọng trước đại chiến

[15]

Nhiều nước châu Á cảnh giác với dịch Covid-19

[16

Tiễn đưa nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương về với đất mẹ Phổ Khánh

● TÙNG QUANG - NHƯ ĐỒNG - HUY AN; ảnh: TRẦN HUẤN

Trong hai ngày 24-25.5, Lễ viếng, truy điệu và an táng đồng chí Trần Đức Lương, nguyên Ủy viên Bộ Chính trị, nguyên Chủ tịch nước Cộng hòa XHCN Việt Nam, nguyên Chủ tịch Hội đồng Quốc phòng và An ninh, được tổ chức trọng thể theo nghi thức Quốc tang tại Nhà tang lễ Quốc gia, thành phố Hà Nội; tại Hội trường Thống Nhất, TP.HCM; tại Hội trường T50, Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh Quảng Ngãi, thành phố Quảng Ngãi và tại quê nhà thôn Diên Trường, xã Phổ Khánh, thị xã Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi.

Tổng Bí thư Tô Lâm, lãnh đạo Đảng, Nhà nước, các tổ chức đoàn thể và gia đình nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương tại Lễ truy điệu

Sáng 24.5, tại Nhà tang lễ Quốc gia, số 5 Trần Thánh Tông, Hà Nội, Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Quốc hội, Chủ tịch nước, Chính phủ, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã tổ chức trọng thể Lễ viếng đồng chí Trần Đức Lương, nguyên Ủy viên Bộ Chính trị, nguyên Chủ tịch nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, nguyên Chủ tịch Hội đồng Quốc phòng và An ninh, theo nghi thức Quốc tang.

Trong niềm xúc động, tiếc thương sâu sắc, từ sáng sớm, các Đoàn đại biểu Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, cán bộ, chiến sĩ các lực lượng vũ trang cùng đông đảo cán bộ, đảng viên, các tầng lớp nhân dân Thủ đô và nhiều tỉnh, thành phố trong cả nước đã cùng tề tựu tại khu vực Nhà tang lễ, dự Lễ viếng nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương; bày tỏ lòng biết ơn, sự kính trọng đối với nhà lãnh đạo đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc Việt Nam.

Lãnh đạo Đảng, Nhà nước dự Lễ tang nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương tại Nghĩa trang xã Phổ Khánh, thị xã Đức Phổ (Quảng Ngãi)

Với niềm tiếc thương vô hạn, Tổng Bí thư Tô Lâm ghi sổ tang: "*Vô cùng thương tiếc đồng chí Trần Đức Lương - Người đảng viên Cộng sản trung kiên, nhà lãnh đạo tận tụy, mẫu mực, người con ưu tú của quê hương Quảng Ngãi anh hùng, giàu truyền thống Cách mạng. Đồng chí Trần Đức Lương đã cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp Cách mạng của Đảng và dân tộc. Trên mọi cương vị công tác, đồng chí luôn thể hiện bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức trong sáng, có phương pháp làm việc khoa học, tận tụy; có lối sống giản dị, khiêm tốn, gần gũi với đồng chí, anh em, với nhân dân… được đồng chí, anh em, bạn bè và nhân dân kính trọng.*

Đồng chí mất đi là một tổn thất to lớn đối với Đảng, Nhà nước và nhân dân ta. Xin kính cẩn nghiêng mình trước anh linh đồng chí và xin gửi tới gia quyến đồng chí lời chia buồn sâu sắc nhất".

Đúng 7h sáng qua 25.5, Lễ truy điệu nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương được cử hành trọng thể. Dự Lễ truy điệu tại Nhà tang lễ Quốc gia, số 5 Trần Thánh Tông (Hà Nội) có Tổng Bí thư Tô Lâm; Chủ tịch nước Lương Cường; Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn; nguyên Tổng Bí thư Nông Đức Mạnh; nguyên Chủ tịch nước Trương Tấn Sang; nguyên Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Tấn Dũng; lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Đảng, Nhà nước; lãnh đạo nước CHDCND Lào; lãnh đạo Đảng Nhân dân Campuchia.

Dự Lễ truy điệu đồng chí Trần Đức Lương tại Hội trường Thống Nhất (TP.HCM) và quê nhà Quảng Ngãi có lãnh đạo TP.HCM, lãnh đạo tỉnh Quảng Ngãi; nguyên lãnh đạo Đảng, Nhà nước…

Trong không khí trang nghiêm và xúc động, quân nhạc đã cử Quốc thiều để tiễn biệt nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương, nhà lãnh đạo đức độ, mẫu mực, tài năng, kiên trung của Đảng, cả cuộc đời hết lòng vì nước vì dân. Tại buổi lễ, Ủy viên Bộ Chính trị, Phó Thủ tướng Thường trực Chính phủ Nguyễn Hòa Bình, Trưởng ban Tổ chức Lễ tang cho biết: Để tỏ lòng tưởng nhớ đồng chí Trần Đức Lương, nguyên Ủy viên Bộ Chính trị, nguyên Chủ tịch nước Cộng hòa xã hội chủ

Chủ tịch nước Lương Cường, Trưởng ban Lễ tang đọc điếu văn

nghĩa Việt Nam, trong những ngày qua đã có hơn 830 đoàn với số lượng hơn 10.500 người, đại diện các cơ quan, đoàn thể, địa phương, đơn vị, lực lượng vũ trang nhân dân, nhân sĩ, trí thức, chức sắc tôn giáo, các tổ chức, cá nhân trong nước và quốc tế đã đến viếng đồng chí Trần Đức Lương tại Nhà tang lễ Quốc gia, số 5 Trần Thánh Tông, TP Hà Nội; Hội trường Thống Nhất, TP.HCM và quê nhà. Trong đó có nhiều đoàn ngoại giao và tổ chức quốc tế. Nhiều lãnh đạo các nước, bạn bè quốc tế đã gửi điện chia buồn với Đảng, Nhà nước và nhân dân ta cùng gia đình đồng chí Trần Đức Lương.

Trong lời điếu, Chủ tịch nước Lương Cường, Trưởng ban Lễ tang nêu rõ: Nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương là "nhà lãnh đạo có uy tín lớn, một tấm gương sáng về học tập, làm theo phong cách, tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh, người đảng viên cộng sản kiên trung". Hơn 50 năm hoạt động cách mạng, phấn đấu, trưởng thành, từ khi tập kết ra Bắc năm 1955, từ khi công tác trong ngành Địa chất đến khi giữ cương vị Chủ tịch nước, đồng chí Trần Đức Lương đã trải qua nhiều cương vị, trên nhiều lĩnh vực công tác, từ khoa học kỹ thuật, phát triển kinh tế, văn hóa xã hội, đối ngoại. Đặc biệt giai đoạn đầu đổi mới đất nước, trên cương vị là Phó Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng (1987-1992), Phó Thủ tướng (1992-1997), đồng chí Trần Đức Lương có nhiều đóng góp quan trọng trong tổ chức thực hiện đường lối đổi mới của Đảng, góp phần đưa đất nước vượt qua khó khăn, thách thức.

Từ năm 1997, khi được bầu làm Chủ tịch nước, đồng chí Trần Đức Lương đã có những đóng góp quan trọng trong xây dựng và phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; thực hiện thành công đường lối đối ngoại đa dạng hóa, đa phương hóa, tích cực, chủ động hội nhập kinh tế khu vực và quốc tế; mở ra những cơ hội lớn cho sự phát triển đất nước; tăng cường tiềm lực quốc phòng an ninh; giữ vững ổn định chính trị, xã hội; nâng cao vai trò, vị thế, uy tín Việt Nam, đóng góp tích cực cho hòa bình, ổn định của khu vực và thế giới.

Với 88 năm tuổi đời, 65 năm tuổi Đảng và hơn 50 năm hoạt động cách mạng, nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương đã không ngừng nỗ lực cống hiến hết sức mình cho sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng, dân tộc, vì hạnh phúc nhân dân. Nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương luôn nêu cao tinh thần trách nhiệm, giữ vững sự đoàn kết trong Đảng, có phong cách làm việc dân chủ, khoa học, luôn đặt lợi ích của Đảng, dân tộc lên trên hết, trước hết; được đồng bào, đồng chí, bạn bè quốc tế yêu mến.

"Hôm nay, trong niềm tiếc thương vô hạn, Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, Quốc hội nước CHXHCN Việt Nam, Chủ tịch nước CHXHCN Việt Nam, Chính phủ nước CHXHCN Việt Nam, Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam cùng đồng bào, đồng chí, chiến sĩ cả nước, đồng bào ta ở nước ngoài, bạn bè quốc tế và gia đình tổ chức trọng thể lễ truy điệu và tiễn đưa đồng chí Trần Đức Lương, nhà lãnh đạo có uy tín lớn, một tấm gương sáng về học tập làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, người đảng viên cộng sản kiên trung, về nơi an nghỉ cuối cùng", Chủ tịch nước Lương Cường xúc động.

Đại diện gia đình, ông Trần Tuấn Anh, con trai nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương đã bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước; nguyên lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc cùng lãnh đạo các địa phương, các cơ quan đoàn thể, đơn vị; lãnh đạo cấp cao các nước, bạn bè quốc tế, các cơ quan ngoại giao đoàn, đồng bào, đồng chí, bạn bè cũng như anh em họ hàng đã đến chia buồn, tiễn đưa cha mình về nơi yên nghỉ cuối cùng; gửi lời cảm ơn các giáo sư, bác sĩ, nhân viên y tế đã quan tâm điều trị, chăm sóc hết lòng cho cha mình trong suốt thời gian qua, cho đến những giây phút cuối đời.

Trong nền nhạc trầm hùng của bài "Hồn tử sĩ", Tổng Bí thư Tô Lâm, Chủ tịch nước Lương Cường cùng các đồng chí lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Đảng, Nhà nước đã đưa linh cữu nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương ra cỗ linh xa, tiễn đưa đồng chí về nơi an nghỉ cuối cùng. Linh cữu nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương được phủ Quốc kỳ trang trọng, rời Nhà tang lễ Quốc gia, số 5 Trần Thánh Tông, Hà Nội đi qua các tuyến phố Hà Nội ra Cảng Hàng không quốc tế Nội Bài để về quê nhà Quảng Ngãi.

Đúng 15h chiều qua 25.5, Đoàn xe đưa linh cữu của nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương đã về đến quê nhà tại thôn Diên Trường, xã Phổ Khánh, thị xã Đức Phổ, tỉnh Quảng Ngãi. Dự lễ an táng có Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn; Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa; Ủy viên Bộ Chính trị, Phó Thủ tướng Thường trực Chính phủ Nguyễn Hòa Bình; Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Chủ tịch nước Võ Thị Ánh Xuân; Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Khắc Định cùng gia quyến.

Tổng Bí thư Tô Lâm, Chủ tịch nước Lương Cường dẫn đầu đoàn đưa linh cữu ra linh xa

Sau khi đội Tiêu binh bắt đầu nghi lễ hạ huyệt, các lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Chính phủ, Quốc hội, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, lãnh đạo tỉnh Quảng Ngãi cùng gia quyến Chủ tịch nước Trần Đức Lương đã thả những nắm đất đầu tiên, tiễn đưa Chủ tịch nước về nơi an nghỉ cuối cùng. Trong niềm tiếc thương sâu sắc, các lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, đồng bào và gia đình dành một phút mặc niệm và đi vòng quanh mộ vĩnh biệt Chủ tịch nước Trần Đức Lương.

Thay mặt Ban Tổ chức Lễ tang và gia đình, Phó Thủ tướng Thường trực Chính phủ Nguyễn Hòa Bình, Trưởng ban Tổ chức Lễ tang phát biểu chân thành cảm ơn các lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các đồng chí lão thành cách mạng, đại diện cơ quan đoàn thể, địa phương, đơn vị, các lực lượng vũ trang, nhân sĩ trí thức, chức sắc tôn giáo, lãnh đạo các nước, các đoàn ngoại giao, bạn bè quốc tế cùng đồng bào, đồng chí trong cả nước đã đến viếng, gửi vòng hoa chia buồn, dự lễ truy điệu, lễ an táng, tiễn đưa nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương về nơi an nghỉ cuối cùng.■

Lễ an táng nguyên Chủ tịch nước Trần Đức Lương

Lễ đón chính thức Thủ tướng Phạm Minh Chính thăm Malaysia

● P.V (tổng hợp)

Chiều qua 25.5, Thủ tướng Chính phủ Malaysia Anwar Ibrahim và phu nhân đã chủ trì lễ đón chính thức Thủ tướng Phạm Minh Chính và phu nhân cùng Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam thăm chính thức Malaysia và tham dự Hội nghị Cấp cao ASEAN lần thứ 46 và các Hội nghị Cấp cao liên quan từ ngày 24 – 28.5.

Lễ đón Thủ tướng Phạm Minh Chính thăm chính thức Malaysia Ảnh: TTXVN

Lễ đón được tổ chức trang trọng tại Quảng trường Perdana ngay trước Phủ Thủ tướng ở Thủ đô Kuala Lumpur. Thủ tướng Malaysia và phu nhân đã chờ sẵn, khi đoàn xe chở Thủ tướng Phạm Minh Chính và phu nhân tiến vào Quảng trường Perdana, Thủ tướng Malaysia và phu nhân bắt tay chào mừng Thủ tướng Chính phủ và phu nhân, sau đó cùng nhau di chuyển lên bục danh dự. Khi hai Thủ tướng và hai phu nhân đứng vào vị trí danh dự, dưới quốc kỳ hai nước đang lộng bay trong gió, quốc thiều hai nước được quân nhạc cử lên trang trọng. Thủ tướng Malaysia mời Thủ tướng Phạm Minh Chính duyệt Đội danh dự. Sau đó, hai Thủ tướng trở lại bục danh dự và lần thứ hai quốc thiều hai nước được cử lên.

Trong nền nhạc hùng tráng, Thủ tướng Phạm Minh Chính và phu nhân cùng Thủ tướng Malaysia và phu nhân giới thiệu cho nhau đoàn đại biểu hai bên và các Đại sứ, Đại diện ngoại giao đoàn tại Malaysia dự lễ đón. Kết thúc lễ đón Thủ tướng Malaysia và Thủ tướng Phạm Minh Chính dẫn đầu đoàn đại biểu hai nước tiến vào Phủ Thủ tướng để tiến hành hội đàm. Đây là chuyến thăm đầu tiên của Thủ tướng Chính phủ Việt Nam đến Malaysia sau 10 năm và là chuyến thăm Malaysia đầu tiên của lãnh đạo chủ chốt Việt Nam sau khi hai nước nâng cấp quan hệ lên Đối tác Chiến lược toàn diện vào tháng 11.2024.

Trải qua hơn nửa thế kỷ, quan hệ Việt Nam và Malaysia ngày càng phát triển tích cực, tốt đẹp trên mọi lĩnh vực, đặc biệt là từ khi nâng cấp lên thành quan hệ Đối tác chiến lược vào tháng 8.2015 và trở thành Đối tác chiến lược toàn diện của nhau vào tháng 11.2024. Quan hệ chính trị, ngoại giao tốt đẹp giữa hai nước còn được đánh dấu bởi các cuộc trao đổi đoàn và tiếp xúc cấp cao trên tất cả các kênh Đảng, Chính phủ, Nhà nước, Quốc hội và giao lưu nhân dân. Các cơ chế hợp tác song phương luôn được lãnh đạo hai nước quan tâm thúc đẩy và duy trì. Hai nước phối hợp chặt chẽ tại các diễn đàn khu vực và quốc tế như ASEAN, Liên Hợp Quốc, Diễn đàn Hợp tác kinh tế châu Á - Thái Bình Dương (APEC)…

Hợp tác kinh tế, thương mại là một trong những điểm sáng trong quan hệ hai nước. Malaysia hiện là đối tác thương mại lớn thứ ba của Việt Nam trong khối ASEAN và là đối tác thương mại lớn thứ 9 của Việt Nam trên thế giới. Kim ngạch thương mại hai chiều giữa hai nước không ngừng gia tăng, đạt 14,2 tỉ USD năm 2024, phấn đấu đạt mục tiêu 18 tỉ USD vào năm 2025. Malaysia hiện là nhà đầu tư đứng thứ 10/143 quốc gia và vùng lãnh thổ đầu tư vào Việt Nam, tổng vốn đăng ký 13 tỉ USD. Hợp tác an ninh, quốc phòng giữa hai nước cũng không ngừng được đẩy mạnh; các lĩnh vực lao động, văn hóa, giáo dục, du lịch, giao lưu nhân dân… cũng ghi nhận nhiều kết quả tốt đẹp. Trong đó, gần 40.000 người Việt tại Malaysia là cầu nối góp phần thúc đẩy quan hệ truyền thống giữa hai nước ngày một tốt đẹp hơn.

Trên nền tảng quan hệ tốt đẹp, chuyến thăm chính thức của Thủ tướng Phạm Minh Chính tới Malaysia lần này có ý nghĩa quan trọng, vừa thúc đẩy tình đoàn kết giữa các nước ASEAN, vừa thể hiện chính sách đối ngoại nhất quán của Việt Nam là coi trọng quan hệ láng giềng hữu nghị và Đối tác chiến lược toàn diện với Malaysia. Chuyến thăm góp phần củng cố nền tảng chính trị và tiếp thêm động lực thúc đẩy hơn nữa hợp tác chiến lược toàn diện giữa hai nước trên tất cả các lĩnh vực. Trong đó, hai bên sẽ cùng trao đổi thống nhất các định hướng lớn, biện pháp cụ thể nhằm triển khai quan hệ Đối tác chiến lược toàn diện mới thiết lập giữa hai nước, vì lợi ích của nhân dân hai nước, vì hòa bình, ổn định và phát triển ở khu vực và trên thế giới. ■

Vụ việc "vị khách" tham quan di sản Huế bất ngờ ngồi lên Ngai vàng triều Nguyễn tại điện Thái Hòa và đập phá bảo vật quốc gia đã khiến bảo vệ nơi đây không kịp trở tay. Dù đối tượng nhanh chóng bị khống chế, bắt giữ nhưng sự cố này tiếp tục gióng lên hồi chuông về công tác bảo vệ di tích.

Ngày 25.5, Văn phòng UBND thành phố Huế cho biết, Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an thành phố đang tiến hành trưng cầu giám định tâm thần đối với Hồ Văn Phương Tâm, đối tượng xâm hại bảo vật quốc gia Ngai vua triều Nguyễn trưa ngày 24.5. Liên quan đến vấn đề này, Cục Di sản văn hóa (Bộ VHTTDL) đã có văn bản yêu cầu Trung tâm báo cáo sự việc.

Sự cố hy hữu?

Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế (Trung tâm) cho biết, qua trích xuất camera và điều tra bước đầu của lực lượng chức năng, tại thời điểm xảy ra vụ việc, hai nhân viên bảo vệ là Đặng Quang Long và Đào Hoàng Vũ đều có mặt ở khu vực điện Thái Hòa (?).

Theo văn bản mới nhất gửi Bộ VHTTDL ngày 25.5, Trung tâm cho rằng, "đây là sự cố hết sức hy hữu mặc dù thời gian qua Trung tâm đã có nhiều giải pháp đảm bảo an ninh trong khu di sản như tăng cường lắp camera giám sát, xây dựng quy chế phân công trực bảo vệ, có bộ phận cơ động thường xuyên kiểm tra các địa bàn di tích…". Đành rằng, trong chừng mực nào đó có thể coi đây là sự cố hết sức hy hữu, nhưng cũng theo báo cáo của Trung tâm, chúng tôi nhận thấy rằng, cách nhận định này vẫn chưa thuyết

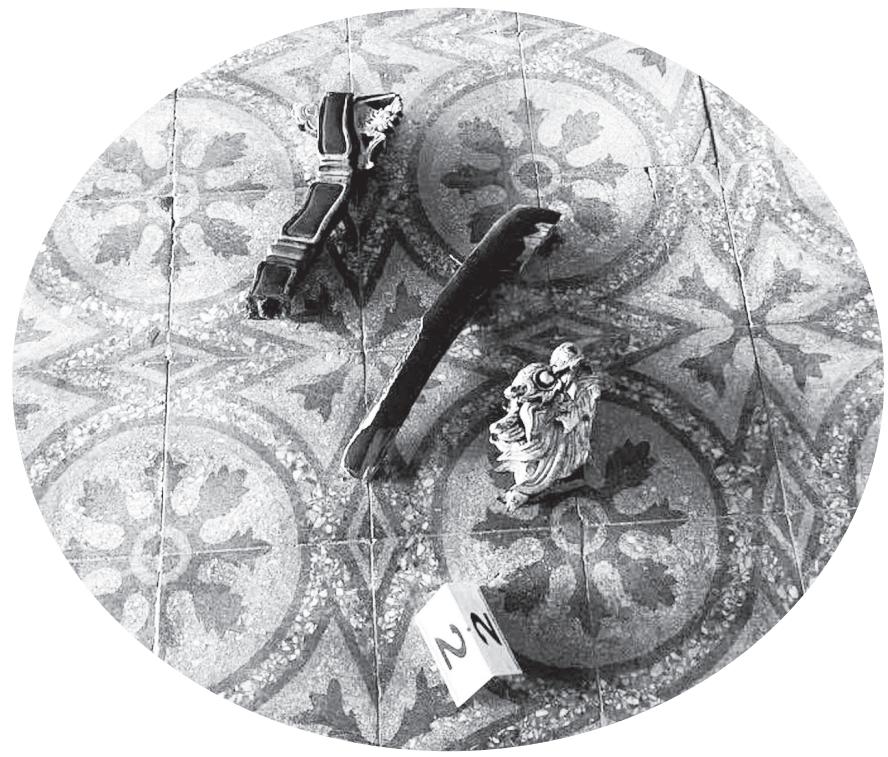
Vấn đề bảo vệ an toàn tuyệt đối với bảo vật quốc gia

Theo khoản 8 Điều 3 Luật Di sản văn hoá năm 2024 giải thích về bảo vật quốc gia: "8. Bảo vật quốc gia là di vật, cổ vật có giá trị đặc biệt quý hiếm, tiêu biểu của đất nước về lịch sử, văn hóa, khoa học". Như vậy, chúng tôi cho rằng hành vi của người đàn ông phá hoại ngai vàng triều Nguyễn đã phạm vào Tội hủy hoại hoặc cố ý làm hư hỏng tài sản được quy định tại Điều 178 Bộ luật Hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017).

Cụ thể tại điểm c khoản 2 Điều 178 quy định phá hoại tài sản là bảo vật quốc gia thì bị phạt tù từ 2 năm đến 7 năm. Trường hợp mà gây thiệt hại cho tài sản trị giá 500.000.000 đồng trở lên thì bị phạt tù từ 10 năm đến 20 năm và người phạm tội còn có thể bị phạt tiền từ 10.000.000 đồng đến 100.000.000 đồng, cấm đảm nhiệm chức vụ, cấm hành nghề hoặc làm công việc nhất định từ 1 năm đến 5 năm. Như vậy, nếu cơ quan chức năng định giá ngai vàng triều Nguyễn, bảo vật quốc gia mà bị phá hoại gây thiệt hại từ 500.000.000 triệu đồng trở lên thì người đàn ông này có thể phải chịu mức phạt tù lên đến 20 năm.

Ngoài ra, dư luận cũng cho rằng công tác bảo quản, bảo vệ bảo vật quốc gia đang có vấn đề. Thứ nhất, việc bảo vệ không được sát sao, chặt chẽ nên người tham quan có thể dễ đang tiếp cận ngai vàng mà không có biện pháp hiệu quả để ngăn chặn. Thứ hai, lực lượng bảo vệ phản ứng chậm, kém hiệu quả; không thể ngăn ngừa được hậu quả thiệt hại xảy ra. Thứ ba, ngai vàng triều Nguyễn được lưu truyền qua các đời vua, một bảo vật quốc gia có giá trị đặc biệt quý hiếm, tiêu biểu của đất nước về lịch sử, văn hóa, khoa học mà được trưng bày thường xuyên, liên tục tại một địa điểm nhưng bảo vệ thì lỏng lẻo, nhiều người tiếp cận là chưa hợp lý. Chỉ nên trưng bày phiên bản, bản mô phỏng để khách tham quan.

(ThS, luật gia PHẠM VĂN CHUNG)

Các mảnh vỡ do đối tượng Hồ Văn Phương Tâm làm gãy tay tựa bên trái ngai Ảnh: CÔNG AN CUNG CẤP

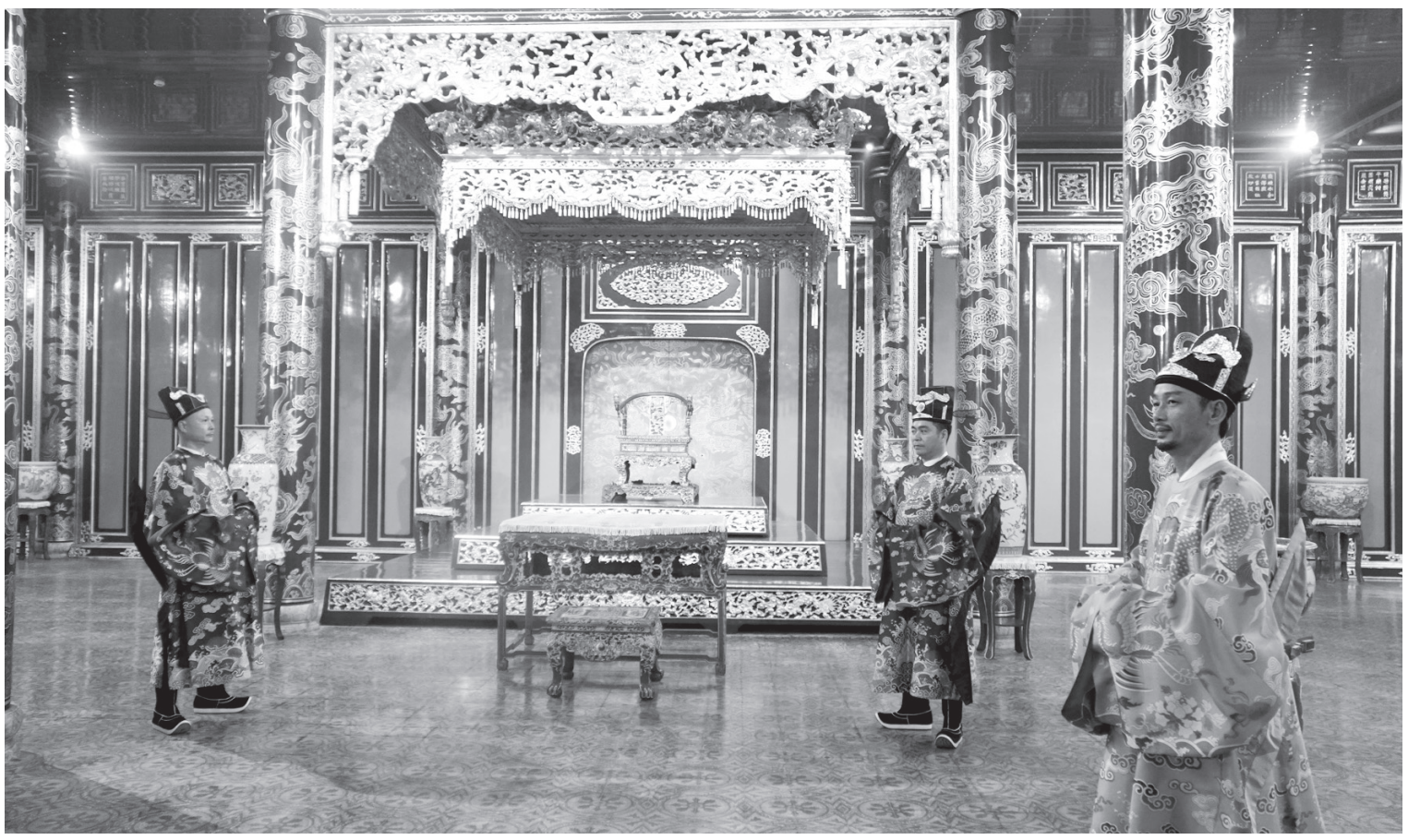
BẢO VẬT QUỐC GIA NGAI VUA TRIỀU NGUYỄN BỊ XÂM HẠI ĐẶC BIỆT NGHIÊM TRỌNG:

Bảo vệ di tích, bảo vật còn lỏng lẻo?

● SƠN THÙY

phục vì trước đó một nhân viên bảo vệ đã phát hiện đối tượng có biểu hiện không bình thường và đã mời đối tượng ra hậu điện. "Tuy nhiên, đối tượng sau đó quay lại, lẻn vào khu vực trưng bày Ngai vua triều Nguyễn, la hét và sau đó làm gãy phần tựa phía trước tay trái", báo cáo của Trung tâm cho hay.

Qua báo cáo này nhiều ý kiến cho rằng, trên thực tế còn nhiều vấn đề cần phải được phân tích, lý giải ở nhiều khía cạnh, trong đó đáng chú ý nhất là, "tại thời điểm xảy ra vụ việc, hai nhân viên bảo vệ đều có mặt tại khu vực điện Thái Hòa". Câu hỏi đặt ra, hai nhân viên bảo vệ đó đang ở trong hay ngoài điện Thái Hòa, và có phát hiện đối tượng vượt qua khu vực bảo vệ để ngồi lên ngai? Qua tài liệu camera ghi lại, đối tượng lên ngồi trên ngai, cởi áo, đập phá bảo vật… trong khoảng thời gian dài hơn một phút, chúng tôi không nhận thấy một nhân viên bảo vệ nào đang ở trong điện Thái Hòa. Ngoài ra, trước đó một nhân viên bảo vệ đã phát hiện đối tượng có biểu hiện bất thường, và chỉ mời ra ngoài, không hề có biện pháp tiếp cận, tìm hiểu cũng như ngăn chặn khi nó chưa diễn ra. Vì thế, gọi đây là "sự cố hết sức hy hữu" là khá gượng ép. Nói cách khác, công tác bảo vệ di tích, bảo vật tại nơi đặc biệt quan trọng như điện Thái Hòa đang thực sự có vấn đề, nếu không chỉ thẳng ra là còn lỏng lẻo.

Bảo vật quốc gia Ngai vua triều Nguyễn trưng bày tại điện Thái Hòa (ảnh chụp trước khi bị đối tượng xâm hại) Ảnh: S.THÙY

Bảo vật quý có giá trị văn hóa, lịch sử, nghệ thuật

Ông Ngô Văn Minh, Giám đốc Bảo tàng Cổ vật Cung đình Huế (thuộc Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế) cho biết, ngay sau khi xảy ra vụ việc ở điện Thái Hòa, lực lượng của bảo tàng đã thực hiện giải pháp đưa bảo vật quốc gia Ngai vua triều Nguyễn về bảo quản, lưu giữ ở bảo tàng. Riêng bệ tỳ tay bị đối tượng Hồ Văn Phương Tâm làm hư hại đã được cơ quan Công an thành phố Huế tạm thời thu giữ để điều tra vụ việc.

Khi trùng tu điện Thái Hòa, bảo vật quốc gia Ngai vua triều Nguyễn được đưa về bảo quản ở bảo tàng để đảm bảo an toàn. Trong thời gian này, Trung tâm đã phục chế một chiếc ngai vàng với kích thước tương đương và trưng bày ở lầu Ngũ Phụng - Ngọ Môn Huế để phục vụ du khách tham quan. Ngay sau khi xảy ra sự cố, Bảo tàng Cổ vật cung đình Huế đã đưa chiếc ngai phục chế này đến trưng bày tạm thời ở vị trí đặt bảo vật quốc gia Ngai vua triều Nguyễn và mở cửa đón khách tham quan bình thường. Theo Bảo tàng Cổ vật Cung đình Huế, Ngai vua triều Nguyễn là hiện vật gốc được chế tác dưới thời vua Gia Long. Chiếc ngai được thiết trí ở điện Thái Hòa và sử dụng xuyên suốt 13 đời vua triều Nguyễn, kéo dài 143 năm. Năm 1923, để chuẩn bị cho lễ Tứ tuần đại khánh của vua Khải Định, triều đình cho làm thêm bửu tán bằng gỗ thếp vàng che phía trên ngai. Ngai vua triều Nguyễn được làm bằng gỗ và sơn son thếp vàng và chạm lọng tinh xảo, có giá trị văn hóa, lịch sử và nghệ thuật. Phần lưng ngai (phần cao nhất) gồm một tấm bảng gỗ hẹp hình chữ nhật có bề rộng khoảng 18cm đặt theo chiều dọc; mỗi bên có hai song tựa cạnh vuông; trên tấm bảng gỗ có chạm nổi đề tài "long hàm thọ". Đường diềm xung quanh chạy theo tay ngai được chạm lọng đề tài "hoa lá dơi". Tay ngai được uốn cong, lượn theo lưng ghế sang hai bên thành hai đầu rồng.

Mặt ngai (phần để ngồi) hình chữ nhật, kích thước 87cm x 72cm. Từ mặt ngai đến chân gồm hai phần: Nối giữa mặt ngai và bốn chân là một dải ô hộc hình vuông và hình chữ nhật xen kẽ, trong lót kính, xung quanh viền hoa văn chạm lộng; tiếp theo là bốn chân ngai, kiểu chân quỳ. Các mặt xung quanh và các góc đều chạm nổi mặt rồng ngang. Tất cả được sơn son, các chi tiết trang trí được thếp vàng. Ngai đặt trên một đế gỗ hình chữ nhật nằm dọc, khung viền xung quanh chạm nổi đề tài "long vân" với 6 đầu rồng nhô hẳn lên...

Nâng cao ý thức giữ gìn di sản trong cộng đồng

Theo nhà nghiên cứu Nguyễn Xuân Hoa, sự việc xảy ra đối với bảo vật quốc gia Ngai vua triều Nguyễn ở điện Thái Hòa là không thể ngờ tới. Đây cũng là vấn đề mà chúng ta phải quan tâm hơn về công tác tổ chức quản lý, bảo vệ di tích. Với mức độ bảo vệ như lâu nay của Trung tâm thì không thể đáp ứng với diễn biến như trường hợp bất ngờ vừa xảy ra.

Nhà nghiên cứu Nguyễn Xuân Hoa cho rằng, ở những trọng điểm có di vật, bảo vật thì phải có người bảo vệ đứng ngay tại chỗ; còn bảo vệ như thế nào thì những người làm công tác bảo tàng phải tham mưu. Như tại ba bậc của Điện Thái Hòa thay vì chỉ có người đứng bảo vệ thì phía bên trong có người bảo vệ mặc đúng trang phục của vệ binh triều Nguyễn, cầm các khí tài (phục chế) như trong lịch sử. Tức là người ở đó vừa thực hiện nhiệm vụ của bảo vệ nhưng đồng thời bản thân họ là trưng bày sống, góp phần tôn thêm giá trị của di vật và di tích. Tuy nhiên cũng rất khó để hình dung được các sự việc sẽ xảy ra nếu đối tượng xấu cố tình, có dã tâm thực hiện các hành động phá hoại. Chính vì thế, những người làm chuyên môn phải suy nghĩ đến những giải pháp bảo vệ đến mức mà mình có thể làm được.

"Việc quản lý di tích Huế khác hẳn với hình thức quản lý của một số di tích hiện nay. Trung tâm đang quản lý các di tích với diện tích rất lớn, lên đến cả nghìn ha, trách nhiệm rất nặng nề. Trung tâm phải có giải pháp căn cơ, soát xét lại toàn bộ công tác quản lý nội bộ để chấn chỉnh kịp thời. Theo tôi, chỉ riêng bản thân Trung tâm thì chưa đủ mà còn có sự hỗ trợ lực lượng của các ngành; đặc biệt UBND thành phố Huế phải có phương án vận động, giáo dục người dân tham gia công tác bảo vệ di tích, bảo vật, hiện vật tại các di tích", nhà nghiên cứu Nguyễn Xuân Hoa nói.■

Ngày 25.5, Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an thành phố Huế cho biết, cơ quan này đang tạm giữ hình sự đối tượng Hồ Văn Phương Tâm (42 tuổi, trú quận Bình Tân, TP.HCM) để điều tra làm rõ hành vi cố ý làm hư hỏng tài sản xảy ra tại điện Thái Hòa, Đại Nội Huế.

Trước đó, trưa 24.5, Hồ Văn Phương Tâm mua vé vào tham quan Đại Nội Huế và đến di tích điện Thái Hòa. Tại đây, đối tượng leo qua hàng rào bảo vệ trong điện rồi ngồi lên Ngai vua triều Nguyễn; dùng tay bẻ phần tựa tay bên trái của ngai và đập phá làm phần tựa tay gãy ra thành nhiều mảnh vỡ.

Xử lý trách nhiệm của cá nhân, tổ chức liên quan

Chiều tối qua 25.5, Văn phòng Chính phủ có văn bản số 4623/VPCP - KGVX gửi Bộ VHTTDL, Chủ tịch UBND TP Huế truyền đạt ý kiến của Phó Thủ tướng Mai Văn Chính về việc xử lý thông tin phản ánh bảo vật quốc gia "Ngai vua triều Nguyễn". Theo đó Phó Thủ tướng yêu cầu UBND TP Huế khẩn trương chỉ đạo thực hiện kiểm tra, đánh giá tình trạng kỹ thuật của bảo vật quốc gia "Ngai vua triều Nguyễn", đề xuất giải pháp bảo quản, phục hồi theo quy định của pháp luật. Tổ chức kiểm điểm, rút kinh nghiệm và xử lý trách nhiệm của cá nhân, tổ chức liên quan, không để xảy ra trường hợp tương tự... Chỉ đạo rà soát tổng thể, tăng cường công tác quản lý, bảo vệ an ninh, an toàn di tích Cố đô Huế và các di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia thuộc di tích Cố đô Huế cũng như công tác quản lý di tích trên địa bàn; chủ động xây dựng phương án phòng ngừa, phát hiện từ sớm và sẵn sàng ngăn chặn xử lý các hành vi xâm hại, phá hoại. Đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục nâng cao ý thức, nhận thức về bảo vệ di sản văn hóa trong cộng đồng.

Phó Thủ tướng cũng yêu cầu Bộ VHTTDL chỉ đạo tổng rà soát, đánh giá công tác trưng bày, bảo quản, bảo vệ và các biện pháp bảo đảm an ninh, an toàn các bảo vật quốc gia trên toàn quốc; kịp thời tăng cường các biện pháp bảo đảm tuyệt đối an toàn các bảo vật quốc gia đã được công nhận và hiện vật, cổ vật có giá trị tại các di tích, danh lam thắng cảnh theo đúng quy định của pháp luật; báo cáo Thủ tướng Chính phủ kết quả thực hiện trước ngày 15.6.2025.

L.S

BẮC NINH:

Phát triển du lịch thành ngành kinh tế mũi nhọn

● QUỲNH HOA

Những năm qua du lịch Bắc Ninh có chuyển biến rất tích cực, các chỉ tiêu phát triển khá cao: Tốc độ tăng trưởng lượng khách và doanh thu năm 2023, 2024 đều đạt trên 40%; dự báo năm 2025 có thể còn cao hơn, nhiều địa danh văn hóa của tỉnh lọt top xu hướng tìm kiếm trên mạng... Những con số biết nói này chính là minh chứng rõ rệt cho hiệu quả của các chính sách, định hướng và hành động quyết liệt nhằm phát triển du lịch thành ngành kinh tế mũi nhọn (theo Quy hoạch tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050).

Giới thiệu di sản Dân ca Quan họ Bắc Ninh tại Trung tâm Văn hóa Việt Nam tại Pháp với sự tham dự của nhiều đại biểu và bà con kiều bào Việt Nam sống tại Thủ đô Paris

Du khách đến Bắc Ninh tham gia tour du lịch miễn phí "Tinh hoa văn hóa Bắc Ninh - Sắc màu di sản" ngày càng tăng

Định vị thương hiệu du lịch "Về miền Quan họ"

Nằm ở cửa ngõ phía Đông Bắc của thủ đô Hà Nội, thuộc vùng kinh tế trọng điểm Bắc Bộ, Bắc Ninh có truyền thống lịch sử, văn hiến lâu đời, nơi hội tụ kho tàng di sản văn hóa đồ sộ và độc đáo. Đó là hơn 1.500 di tích lịch sử và công trình văn hóa đặc sắc tiêu biểu, đặc biệt dân ca Quan họ Bắc Ninh được UNESCO công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại. Cùng với đó là nhiều di sản văn hóa phi vật thể, lễ hội, làng nghề truyền thống... là lợi thế, tiềm năng để tỉnh Bắc Ninh triển khai chiến lược phát triển du lịch với mục tiêu trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, trở thành trung tâm văn hóa du lịch của cả nước.

Với di sản dân ca Quan họ được UNESCO công nhận năm 2009, Bắc Ninh xây dựng thương hiệu du lịch "Về miền Quan họ" nhằm thu hút du khách trong và ngoài nước. Chiến lược này bao gồm việc tổ chức các chương trình biểu diễn dân ca Quan họ, trưng bày tranh dân gian Đông Hồ và các hoạt động văn hóa khác để quảng bá hình ảnh Bắc Ninh - Kinh Bắc. Trong suốt 16 năm qua, tỉnh Bắc Ninh đã có nhiều chủ trương chính sách bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa đại diện của nhân loại. Theo đó, cùng với việc khôi phục lại không gian diễn xướng của các làng Quan họ gốc, phát triển các làng Quan họ thực hành, thành lập nhiều CLB quan họ, tỉnh đã ban hành nhiều cơ chế, chính sách đãi ngộ đối với các làng Quan họ gốc, làng Quan họ thực hành, CLB Dân ca Quan họ; nghệ nhân, nghệ sĩ Dân ca Quan họ Bắc Ninh…

Đến nay trên địa bàn tỉnh có 44 làng quan họ gốc, 150 làng Quan họ thực hành, gần 400 CLB Dân ca Quan họ, với hàng chục nghìn người ở các độ tuổi tham gia, trong đó có hơn 600 người có khả năng truyền dạy. Trên phạm vi cả nước và ở nước ngoài đã có hàng trăm CLB Dân ca Quan họ Bắc Ninh được thành lập và duy trì hoạt động thường xuyên. Điều đó cho thấy, dân ca Quan họ Bắc Ninh càng "danh thơm nức tiếng" và có sự lan tỏa mạnh mẽ.

Đặc biệt, MV ca nhạc "Bắc Bling" đã thành công vang dội, không chỉ ở con số đạt gần 200 triệu lượt xem mà còn giới thiệu được những hình ảnh đẹp tiêu biểu nhất về con người và di sản của quê hương Bắc Ninh, từ Quan họ, nón quai thao, con đê dọc triền sông với đám rước linh đình trong lễ hội, tục têm trầu, mời trầu cho đến những danh lam thắng cảnh đặc trưng của Bắc Ninh như chùa Dâu, đền Bà Chúa Kho, làng gốm Phù Lãng, tranh Đông Hồ… nhiều địa điểm văn hóa của Bắc Ninh đã được tìm kiếm tạo sức hút mạnh mẽ cho tỉnh.

Những hành động cụ thể

Từ định hướng quy hoạch phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, Sở VHTTDL đã tham mưu trình UBND tỉnh ban hành Quyết định kiện toàn Ban Chỉ đạo phát triển du lịch tỉnh Bắc Ninh; trình UBND tỉnh ban hành Quyết định số 406/QĐ-UBND phê duyệt Đề án "Phát huy giá trị di sản văn hóa gắn với phát triển du lịch trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030"; Chương trình hành động thực hiện Chiến lược tổng thể phát triển du lịch thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050; Kế hoạch phục hồi phát triển hoạt động du lịch sau đại dịch Covid-19...

Mới đây nhất, ngày 15.4.2025, tỉnh Bắc Ninh đã ban hành Kế hoạch hành động thực hiện Công điện số 34/CĐ-TTg (ngày 10.4.2025) của Thủ tướng Chính phủ về việc thúc đẩy phát triển du lịch, bảo đảm thực hiện tốc độ tăng trưởng kinh tế hai con số trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh. Đánh giá về những khởi sắc trong phát triển du lịch của tỉnh, Phó Giám đốc Sở VHTTDL Bắc Ninh Nguyễn Trung Khuê cho rằng, nguyên nhân mấu chốt là tỉnh tập trung vào việc xây dựng chiều sâu cho các sản phẩm, vừa tinh tế, vừa khác biệt, để tạo nên sức hút lâu dài.

Cụ thể năm 2024 toàn tỉnh đón khoảng 2,3 triệu lượt khách, doanh thu đạt 1.900 tỉ đồng; trong 6 tháng đầu năm 2025, Bắc Ninh đón trên 2 triệu lượt khách tổng doanh thu trên 2.000 tỉ đồng, riêng trong dịp nghỉ lễ 30.4 và 1.5 lượng khách đến Bắc Ninh đạt 75.000 lượt, tăng 15% so với cùng kỳ năm 2024, doanh thu đạt 52 tỉ đồng.

Không chỉ giới thiệu, quảng bá hình ảnh, con người, di sản văn hóa Bắc Ninh qua Quan họ, qua MV "Bắc Bling", qua các sản phẩm, chương trình xúc tiến du lịch... tỉnh còn mời gọi người dân, du khách trong và ngoài nước đến trải nghiệm thực tế bằng các tour du lịch miễn phí "Tinh hoa văn hóa Bắc Ninh - Sắc màu di sản".

Tạo ấn tượng từ những ngày đầu mở tuyến, năm 2025 là năm thứ 2 tour du lịch miễn phí được tổ chức và đã đạt được tăng trưởng ngoạn mục. "Tinh hoa văn hóa Bắc Ninh - Sắc màu di sản" nhận được sự ủng hộ và đánh giá cao của đông đảo nhân dân và du khách thập phương, tạo sự lan toả rộng rãi. Ban đầu Sở VHTTDL chỉ tổ chức 2 tour/ngày (4 chuyến) nhưng để đáp ứng nhu cầu rất lớn của du khách, tỉnh Bắc Ninh đã tăng số lượng tour du lịch từ 2 lên 4 tour, tăng số lượng chuyến từ 4 lên 8 chuyến; chuyển từ đăng ký trực tiếp sang đăng ký online đối với các tour du lịch miễn phí; điều chỉnh, bổ sung các điểm du lịch mới... Lãnh đạo Sở VHTTDL Bắc Ninh cho hay, các tour du lịch miễn phí đều kín chỗ, mỗi tuần có khoảng 600 - 700 người đăng ký; lượng khách ngoài chương trình miễn phí cũng tăng cao.

Phó Giám đốc Sở VHTTDL Nguyễn Trung Khuê cho biết, mục tiêu kế hoạch đến năm 2030 du lịch Bắc Ninh đón và phục vụ 4,5 - 5 triệu lượt khách, tổng thu đạt 4.500 tỉ đồng. Đồng thời, phát triển thêm từ 3 - 5 sản phẩm du lịch, tiếp tục đa dạng hóa sản phẩm du lịch văn hóa. Đặc biệt là phát triển dịch vụ, sản phẩm du lịch văn hóa, các tiện ích du lịch, ứng dụng công nghệ số; hoàn thiện hệ thống tour du lịch, điểm du lịch, từng bước tạo dựng thương hiệu, đầu tư phát triển từ 1 - 2 mô hình du lịch cộng đồng từ các làng Quan họ; hoàn thành cơ sở dữ liệu văn hóa du lịch của tỉnh...

"Để đạt được mục tiêu này, Bắc Ninh đã có chủ trương phát triển các khu du lịch trọng điểm và sản phẩm du lịch đặc trưng như khu du lịch núi Dạm tại TP Bắc Ninh, kết hợp giữa du lịch văn hóa, tâm linh và vui chơi giải trí hiện đại; bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa gắn với phát triển du lịch như dân ca Quan họ, tranh dân gian Đông Hồ, các di tích lịch sử - văn hóa... Bên cạnh đó là tăng cường hợp tác công - tư và thu hút đầu tư vào du lịch nhằm huy động nguồn lực xã hội hóa cho phát triển hạ tầng du lịch, dịch vụ và sản phẩm du lịch mới. Sự hợp tác này góp phần nâng cao chất lượng dịch vụ, đa dạng hóa sản phẩm và tăng sức cạnh tranh cho du lịch Bắc Ninh", ông Nguyễn Trung Khuê chia sẻ.

Hiện nay, mô hình hợp tác công - tư (Lãnh đạo công - Quản trị tư) đã được thể hiện rõ nét trong các chương trình lễ hội lớn như Lễ hội Lim, Lễ hội kỷ niệm Lý Thái Tổ đăng quang, Festival Dân ca Quan họ… Trong đó, Nhà nước giữ vai trò chỉ đạo, định hướng, kiểm soát chất lượng nội dung gắn với bản sắc văn hóa còn khâu tổ chức sự kiện, truyền thông, trải nghiệm dịch vụ lại được xã hội hóa, giao cho các đơn vị chuyên nghiệp thực hiện. Sự kết hợp này vừa đảm bảo tính truyền thống, vừa đưa vào yếu tố hiện đại, tạo nên sức sống mới cho lễ hội, thu hút lượng lớn du khách.

Theo các chuyên gia, để thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, du lịch Bắc Ninh cần biến văn hóa thành giá trị cốt lõi, nâng cấp trải nghiệm, hiện đại hóa cách truyền tải và kết nối di sản với công nghệ số, công nghiệp sáng tạo. Bắc Ninh có đủ tài nguyên, đủ bản sắc, điều còn lại là tư duy làm du lịch và tâm huyết từ trái tim của những người yêu văn hóa Kinh Bắc. ■

Trao truyền di sản văn hóa cho thế hệ trẻ

● **MINH HOÀNG; ảnh: H'YUR JE**

Để bảo tồn văn hóa Tày và thúc đẩy du lịch, tỉnh Đắk Lắk triển khai Dự án 6 thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia, thông qua việc gìn giữ, phát triển di sản hát Then, đàn Tính, vừa làm giàu đời sống tinh thần, vừa tạo sản phẩm du lịch độc đáo, hướng tới phát triển bền vững.

Tham gia lớp truyền dạy có 24 học viên là thành viên Đội hát Then, đàn Tính buôn Yuk La 3, xã Đắk Liêng

Vừa qua, UBND huyện Lắk tổ chức lớp hướng dẫn truyền dạy nghệ thuật hát Then, đàn Tính cho bà con dân tộc Tày tại buôn Yuk La 3, xã Đắk Liêng. Hoạt động này nhằm bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa, truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số, đồng thời góp phần thúc đẩy phát triển du lịch tại địa phương. Buôn Yuk La 3 có 130 hộ dân với gần 600 nhân khẩu, trong đó đồng bào dân tộc thiểu số chiếm hơn 50%. Cộng đồng người Tày từ các tỉnh phía Bắc đến định cư đã mang theo điệu hát Then và tiếng đàn Tính, tạo nên một nét văn hóa đặc sắc trong bức tranh đa dạng của vùng đất Đắk Liêng.

Hát Then và đàn Tính là những di sản văn hóa phi vật thể quý giá của người Tày. Hát Then là một loại hình nghệ thuật tổng hợp, kết hợp giữa múa, đàn và hát. Đàn Tính, nhạc cụ dân gian độc đáo của người Tày, mang đến âm thanh mượt mà, ngọt ngào và ấm áp. Sự hòa quyện giữa tiếng hát Then và tiếng đàn Tính không chỉ thể hiện tâm tư, tình cảm của người biểu diễn mà còn khơi gợi những cảm xúc sâu lắng trong lòng người nghe.

Nhằm tạo dựng một không gian sinh hoạt văn hóa lành mạnh, đưa nghệ thuật hát Then, đàn Tính vào hoạt động thường xuyên, hiệu quả và có chiều sâu, UBND huyện Lắk đã tổ chức lớp truyền dạy đặc biệt dành cho Đội hát Then, đàn Tính của buôn Yuk La 3. Lớp tập huấn này không chỉ có mục tiêu phát hiện, bồi dưỡng những cá nhân có năng khiếu để tạo lực lượng kế cận mà còn nâng cao kỹ năng và trình độ nghệ thuật cho các thành viên trong đội, góp phần làm phong phú thêm bản sắc văn hóa của địa phương.

Việc truyền dạy giúp các nghệ nhân trao truyền di sản văn hóa quý báu cho thế hệ trẻ

Tham gia lớp truyền dạy có 24 học viên, đều là những thành viên đầy nhiệt huyết của Đội hát Then, đàn Tính buôn Yuk La 3. Họ đã được nghệ nhân Nông Hoàn Thụ, một người am hiểu sâu sắc về nghệ thuật này, tận tình hướng dẫn và truyền đạt những kỹ năng biểu diễn. Kết thúc khóa học, các học viên đã nắm vững các kỹ năng sử dụng đàn Tính và thể hiện lời Then một cách mượt mà, uyển chuyển.

Trong khuôn khổ chương trình, Phòng Văn hóa, Khoa học và Thông tin huyện Lắk đã trao tặng trang phục truyền thống của dân tộc Tày, nhạc cụ và các đạo cụ hỗ trợ hoạt động cho Đội hát Then, đàn Tính buôn Yuk La 3 với tổng kinh phí hơn 78 triệu đồng. Sự hỗ trợ này tạo điều kiện thuận lợi để các thành viên đội có thể sinh hoạt văn hóa, văn nghệ hiệu quả hơn, nâng cao đời sống tinh thần và từng bước xây dựng những sản phẩm du lịch văn hóa độc đáo, thu hút du khách đến tham quan và trải nghiệm.

Trao tặng trang phục, nhạc cụ, đạo cụ cho Đội hát Then, đàn Tính buôn Yuk La 3, xã Đắk Liêng

Hoạt động truyền dạy, phục dựng và phát triển nghệ thuật hát Then, đàn Tính tại buôn Yuk La 3 không chỉ góp phần bảo tồn và phát huy những giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của đồng bào dân tộc thiểu số mà còn bồi dưỡng các nghệ nhân và thế hệ trẻ, loại bỏ những hủ tục lạc hậu, tăng cường tinh thần đoàn kết cộng đồng.

Đây là hoạt động thiết thực nhằm thực hiện hiệu quả Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021-2030 trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk. Việc gìn giữ và phát triển những di sản văn hóa như hát Then, đàn Tính không chỉ làm giàu thêm đời sống tinh thần của người dân mà còn tạo ra những sản phẩm du lịch độc đáo, góp phần vào sự phát triển bền vững của địa phương. ■

Định vị thương hiệu trà Thái Nguyên trong phát triển du lịch bền vững

Viện Nghiên cứu các vấn đề xã hội (Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam), phối hợp với Hội Chè Thái Nguyên tổ chức diễn đàn "Thái Nguyên - Trăm năm Đệ Nhất danh Trà" tại Không gian Văn hóa Trà của Hợp tác xã Chè Hảo Đạt, xã Tân Cương, TP Thái Nguyên (Thái Nguyên).

Tại diễn đàn, các chuyên gia, nhà nghiên cứu, quản lý, nghệ nhân và cộng đồng yêu trà đã cùng nhau trao đổi, thảo luận và trải nghiệm về văn hóa trà trong đời sống người Việt; đưa ra định hướng phát triển du lịch và định vị thương hiệu chè; giải pháp bảo tồn di sản chè, xây dựng thương hiệu và phát triển ngành Chè bền vững… Tại Diễn đàn, người tham dự đã được chiêm ngưỡng nghệ thuật trình diễn nghi thức pha và mời trà trong đời sống văn hóa người Việt, do các "trà nương" của tỉnh Thái Nguyên thực hiện.

Diễn đàn là bước khởi đầu cho chiến lược dài hạn, nhằm nâng tầm chè Thái Nguyên trên thị trường trong nước và quốc tế, với những cam kết mà Viện Nghiên cứu các vấn đề xã hội, Hội Chè tỉnh Thái Nguyên và đại diện chính quyền tỉnh Thái Nguyên đưa ra gồm: Hỗ trợ bảo vệ giống chè bản địa, gìn giữ nghệ thuật chế biến truyền thống và bảo vệ môi trường canh tác; ứng dụng công nghệ cao trong sản xuất chè sạch, khuyến khích hợp tác xã và doanh nghiệp đổi mới sản phẩm như trà xanh, trà ô long; xây dựng các Tour trải nghiệm vùng chè Tân Cương, kết hợp với di sản văn hóa Thái Nguyên để thu hút du khách; phối hợp với các cơ quan truyền thông và đối tác quốc tế để đưa thương hiệu chè Thái Nguyên đến với thị trường lớn như châu Á, châu Âu và Bắc Mỹ. **MINH LÝ**

Trình diễn nghi thức pha và mời trà **Ảnh: H.NG**

Hoàn thiện pháp luật để báo chí phát triển

Bài cuối: TẠO SỰ PHÁT TRIỂN BỨT PHÁ

● THU SÂM - HỒNG GẤM - ĐÌNH TOÁN

Dự thảo Luật Báo chí (sửa đổi) đang được lấy ý kiến để hoàn thiện, bổ sung nhiều điểm mới mang tính đột phá, bám sát thực tiễn, nhu cầu phát triển của báo chí cùng với quá trình tinh gọn bộ máy và chuyển đổi số trên toàn cầu.

Những điều chỉnh quan trọng này nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của báo chí Việt Nam khi chuẩn bị bước vào hành trình 100 năm mới.

Phải giữ được bản sắc của nền báo chí cách mạng

Theo ông Lưu Đình Phúc, Cục trưởng Cục Báo chí (Bộ VHTTDL), dự thảo lần này được xây dựng trên cơ sở bốn nhóm chính sách lớn theo Nghị quyết 148/NQ-CP của Chính phủ, gồm: Tăng cường quản lý hoạt động báo chí; nâng cao chất lượng đội ngũ làm báo; thúc đẩy kinh tế báo chí và điều chỉnh hoạt động báo chí trên không gian mạng.

Dự thảo luật sửa đổi bổ sung nhiều quy định mới, tập trung vào nguyên tắc quản lý minh bạch, chặt chẽ, phân định rõ thẩm quyền giữa Trung ương và địa phương. Dự kiến có tới 30 nội dung sẽ được giao Chính phủ và các cơ quan chức năng quy định chi tiết, trong đó có 25 nội dung đưa vào nghị định và năm nội dung do Bộ VHTTDL hướng dẫn thông qua thông tư. Ông Lưu Đình Phúc cũng cho biết, một trong những điểm nổi bật của dự thảo là việc hình thành mô hình tổ hợp báo chí truyền thông chủ lực đa phương tiện. Mô hình này trước hết được thiết kế dành cho các cơ quan báo chí chủ lực theo quy hoạch báo chí đã được phê duyệt; nhằm tập trung nguồn lực, tối ưu hóa vận hành và đẩy mạnh hiệu quả truyền thông. Đặc biệt trong mô hình này, các đơn vị sự nghiệp công lập sẽ được vận hành theo cơ chế tài chính, tiền lương và lao động như doanh nghiệp.

Việc sửa đổi Luật Báo chí giúp phát huy hiệu quả hoạt động báo chí trong thời đại mới Ảnh: QUÝ LƯỢNG

Dự thảo cũng đề xuất mô hình tổ hợp báo chí ở cấp địa phương. Mô hình này nhằm tinh gọn tổ chức, tiết kiệm nguồn lực, đồng thời phù hợp với điều kiện thực tế tại các địa phương hiện nay và phù hợp với việc chuyển đổi từ mô hình chính quyền 3 cấp sang mô hình 2 cấp. Một điểm mới quan trọng khác là việc mở rộng phạm vi liên kết giữa cơ quan báo chí và đối tác cũng được đưa trong dự thảo lần này. Dù đã được quy định trong Luật Báo chí 2016 nhưng ở lần sửa đổi này, các nội dung được bổ sung để cụ thể hóa hơn. Đồng thời nhấn mạnh việc bảo đảm quyền lợi của các cơ quan báo chí, tránh hiện tượng tư nhân hóa chi phối hoạt động hợp tác báo chí.

Đặc biệt, trong bối cảnh chuyển đổi số, dự thảo luật nhấn mạnh vào yếu tố đổi mới sáng tạo, ứng dụng công nghệ hiện đại trong hoạt động báo chí. Luật dự kiến đưa ra nhiều quy định giúp báo chí giải được bài toán khó là phát triển kinh tế báo chí nhưng theo Cục trưởng Lưu Đình Phúc, "báo chí Việt Nam vẫn phải giữ được bản sắc của nền báo chí cách mạng, phát huy truyền thống, giá trị cốt lõi, đóng vai trò xung kích trong sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước".

Tăng tính minh bạch và trách nhiệm

Góp ý cho dự án luật, Phó Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa và Xã hội của Quốc hội Phan Viết Lượng nhấn mạnh, trong bối cảnh chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ, không gian mạng đã trở thành một mặt trận quan trọng để các cơ quan báo chí mở rộng phạm vi tiếp cận, nâng cao sức lan tỏa và gia tăng tương tác với độc giả. Do đó, việc Ban soạn thảo Luật Báo chí (sửa đổi) đề nghị bổ sung một mục riêng để điều chỉnh hoạt động báo chí trên không gian mạng là cần thiết và kịp thời.

Trước hết, trong dự thảo luật đã đưa vào quy định, cơ quan báo chí chịu trách nhiệm về nội dung, bản quyền khi đưa thông tin lên không gian mạng

"Việc sửa đổi, bổ sung Luật Báo chí là hết sức cần thiết nhằm hoàn thiện quy định pháp luật để thể chế hóa chủ trương, chính sách của Đảng về báo chí; khắc phục những hạn chế, bất cập trong quy định pháp luật về báo chí hiện hành. Báo chí đang gặp nhiều thách thức trong bối cảnh phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ, truyền thông hiện đại, cùng với đó là sự thay đổi của mô hình chính quyền địa phương 3 cấp thành 2 cấp, quá trình tinh giản bộ máy đã dẫn đến nhiều sự thay đổi trong các cơ quan báo chí…

Vì thế dự thảo Luật Báo chí sửa đổi cần có những điều chỉnh, quản lý hoạt động báo chí phù hợp, tạo hành lang pháp lý cho hoạt động báo chí phát triển trong kỷ nguyên số. Báo chí đang phải cạnh tranh ngày càng khốc liệt với mạng xã hội, các nền tảng xuyên biên giới về tốc độ và mức độ lan tỏa thông tin. Trong khi các nền tảng mạng xã hội không chịu sự điều chỉnh như báo chí chính thống, làm thế nào để báo chí có thể cạnh tranh thông tin trên nền tảng mạng xã hội? Dự thảo Luật nên quy định những chính sách hỗ trợ để báo chí thực sự phát triển."

(Nhà báo HOÀNG LÂM, Tổng Thư ký Tòa soạn Báo Lao động)

Phó Tổng Giám đốc TTTXVN Nguyễn Thị Sự cho rằng, để phù hợp với mô hình báo chí truyền thông đa phương tiện hiện nay, cần thiết phải xây dựng các cơ chế riêng biệt về tài chính, nhân sự, chế độ tiền lương và ứng dụng công nghệ. "Có thể thấy, có nhiều mô hình báo chí khác nhau, tương ứng với đó là các chính sách hỗ trợ phù hợp. Vì vậy, tôi đề nghị dự thảo nên cân nhắc cách diễn đạt theo hướng mở, linh hoạt hơn để các cơ chế, chính sách có thể áp dụng cho đa dạng các mô hình", bà Sự cho hay.

Liên quan đến vấn đề bản quyền, Phó Tổng Giám đốc TTXVN nhận định, nội dung dự thảo mới chỉ dừng lại ở Điều 39 với quy định khá ngắn gọn: "Cơ quan báo chí phải thực hiện các quy định của pháp luật về quyền tác giả, quyền liên quan khi đăng, phát tác phẩm báo chí". Theo bà, điều quan trọng là cần bảo vệ quyền tác giả đối với tác phẩm báo chí, nhất là trong trường hợp các nền tảng mạng xã hội hoặc nhà mạng sử dụng lại nội dung báo chí. Vì vậy, cần thiết bổ sung quy định chi tiết và rõ ràng hơn, đồng thời tăng cường chế tài xử phạt nhằm đảm bảo tính răn đe.

là phù hợp với thực tế nước ta, thông lệ quốc tế, đồng thời góp phần nâng cao tính chuyên nghiệp và đạo đức nghề nghiệp. Trong thực tiễn, không ít đơn vị lợi dụng nền tảng mạng để trích dẫn, tái bản, thậm chí "làm lại" nội dung mà không dẫn nguồn hoặc vi phạm bản quyền. Luật cần cụ thể hóa trách nhiệm này, đồng thời gắn với chế tài đủ mạnh để răn đe, bảo vệ môi trường báo chí lành mạnh. Thứ hai, quy định thông tin đưa lên mạng phải có trên hệ thống chính thống của tòa soạn và được biên tập phù hợp với đặc thù không gian mạng là hợp lý. Tuy nhiên, cần tránh máy móc và nên cho phép linh hoạt đối với những nội dung dạng "first post" trên nền tảng mạng (ví dụ: Livestream, tin nóng, tương tác xã hội), miễn là được kiểm soát bởi tòa soạn và có hậu kiểm rõ ràng, hiệu quả.

Về mặt kỹ thuật, việc đăng ký, thông báo và kết nối hệ thống khi mở kênh trên mạng là yêu cầu chính đáng nhằm minh bạch hóa hoạt động của các cơ quan báo chí. Tuy nhiên, cần đơn giản hóa quy trình đăng ký, bảo đảm không gây cản trở sự năng động và sáng tạo nội dung số của báo chí. Ngoài ra, cần có cơ chế quản lý đồng bộ giữa các Bộ, ngành liên quan để tránh chồng chéo, trùng lặp trong khâu kiểm soát. "Quy định về kết nối hệ thống đo kiểm xu hướng thông tin là một bước tiến tích cực nếu được triển khai minh bạch, không xâm phạm quyền biên tập và định hướng thông tin độc lập của cơ quan báo chí. Hệ thống này nên đóng vai trò hỗ trợ phân tích dữ liệu và cung cấp cảnh báo sớm, thay vì can thiệp hành chính vào quy trình xuất bản", Phó Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa và Xã hội Phan Viết Lượng góp ý.

Với những điều chỉnh mạnh mẽ và thiết thực, Luật Báo chí (sửa đổi) được kỳ vọng sẽ tạo hành lang pháp lý phù hợp, giúp báo chí Việt Nam phát triển bền vững, hiện đại nhưng vẫn giữ vững phẩm chất của một nền báo chí cách mạng. Dự thảo Luật Báo chí sửa đổi dự kiến sẽ được trình Quốc hội xem xét, thông qua tại kỳ họp thứ 10 theo quy trình rút gọn. ■

Gần 16,8 tỉ đồng tu bổ tháp Bắc, tháp Giữa di tích tháp Chăm Chiên Đàn

● **KHÁNH CHI**

UBND tỉnh Quảng Nam vừa quyết định phê duyệt dự án bảo tồn, tu bổ, phục hồi và phát huy giá trị tháp Bắc, tháp Giữa thuộc di tích quốc gia tháp Chăm Chiên Đàn (xã Tam An, huyện Phú Ninh) nhằm phục hồi, ổn định lâu dài cho các cấu trúc của di tích; góp phần bảo tồn và phát huy giá trị di tích.

Dự án có tổng mức đầu tư gần 16,8 tỉ đồng, trong đó chi phí xây dựng gần 14,3 tỉ đồng từ nguồn ngân sách tỉnh, do Sở VHTTDL Quảng Nam làm chủ đầu tư. Quy mô đầu tư xây dựng cụ thể gồm các hạng mục chính: Tu bổ, gia cố gia tích như dọn dẹp phát lộ mặt bằng và thu gom hiện vật quanh chân tháp; tháo dỡ các khối xây gia cố bằng vữa xi măng, gạch cũ (trước đây), thay thế các viên gạch đã bị mục, vỡ tại các vị trí hư hại nhẹ trên bề mặt đế và tường tháp.

Gia cố, tái định vị các khối xây gạch phần đế và tường tháp; bổ sung các tai đá góc tháp bị mất, gãy. Xây bổ sung bậc cấp và vai bậc theo hình thức phỏng dựng với các hình khối đơn giản, bậc xây gạch phục chế; xây phục hồi bổ sung các phần bị đổ, mất hoặc mất ổn định trên đế và thân tường. Phục hồi hình khối các ô hộc và trang trí căn cứ trên cơ sở các thành phần gốc còn lại; gia cố vết nứt tường, khoan neo các khối gạch góc mái tháp. Tái định vị các thanh đá trụ, ngưỡng và bậc đá cửa; phục hồi nền trong thân tháp, lát gạch Chăm phục chế, xử lý toàn bộ bề mặt gạch. Tháo dỡ hệ mái che hiện trạng và làm mới mái che trên đỉnh tháp Bắc bằng khung sắt hộp, kính cường lực; chống mối toàn bộ công trình và các hạng mục có liên quan.

Bên cạnh đó là các hạng mục phụ trợ phục vụ hoạt động tu bổ di tích như: Lắp đặt hệ dàn giáo phục vụ thi công; Các hạng mục cấp điện, nước, bể sơ chế gạch và các hạng mục phụ trợ khác phục vụ trùng tu. Trước đó, *Văn Hóa* đã nhiều lần phản ánh hiện trạng xuống cấp nghiêm trọng, cần bảo tồn khẩn cấp đối với di tích quốc gia tháp Chăm Chiên Đàn. Tháp Chăm Chiên Đàn được xây dựng vào khoảng đầu thế kỷ thứ XII, dưới sự bảo trợ của vương triều Harivarman V (năm 1113 - 1139) với chức năng thờ ba vị thần tối cao trong Ấn Độ giáo. Nhóm tháp gồm ba kiến trúc tháp thờ (tháp Nam, tháp Giữa và tháp Bắc) được xây dựng thẳng hàng, phần chân tháp có đá phiến ốp được điêu khắc trang trí hoàn chỉnh. Kiến trúc này chỉ còn thấy trên tháp Bánh Ít (tỉnh Bình Định) và tháp Chiên Đàn.

Cụm tháp Chiên Đàn

Khảo sát hiện trạng của các cơ quan chuyên môn cho biết, cấu trúc mái của tháp Bắc và tháp Giữa đã bị sụp đổ không nhận diện được. Hiện phần còn lại của các tầng mái tháp bị nhiều cây dại mọc trùm lấp, trong đó có một số cây khá lớn đe dọa cho cấu trúc xây gạch của tháp. Dựa vào kết cấu khối kiến trúc đế và thân tháp cho biết tháp có bộ mái nhiều tầng thu nhỏ dần lên như truyền thống các kiến trúc tháp thờ Champa. Trên cấu trúc thân tháp hiện vẫn còn thấy rõ dấu vết gia cố chống xuống cấp được thực hiện trong những năm thập niên 90. Toàn bộ phần chân tháp, gồm cả bốn mặt tường đều đã đổ vỡ, chỉ còn lại dấu vết của một vài khối đá ốp trang trí chân tháp tạc hình vũ nữ. Nền tháp bằng đất nện không bằng phẳng, thực vật xâm thực. Cấu trúc xây cửa giả trên cả bốn mặt đều đã được gia cố bổ sung bằng các khối xây gạch chỉ theo giải pháp tương tự.

Phần thân tháp hư hại bề mặt, các chi tiết trang trí bị sứt, vỡ chỉ còn dấu vết. Nhiều khối xây đã được gia cố bằng gạch và vữa xi măng. Tháp bị thực vật xâm thực. Bên trong thân tháp rêu mốc, ám khói, còn lại dấu vết của chi tiết trang trí bằng đá và hốc trang trí hình lá đề. Cấu trúc thân mái tầng hai cũng đã bị hư hại nặng nề, các khối trang trí đều đã mất bề mặt, gạch xây nhiều chỗ đã mất liên kết, có nguy cơ rời ra gây sụp đổ.

Phần mái trên đã sụp mất từ lâu. Theo dự đoán, chiều cao tầng mái đã bị mất này có thể tới 4m. Do phần mái đã bị mất nên khối xây khép vòm đỉnh tháp cũng bị cắt ngang… Ông Nguyễn Thanh Hồng, Giám đốc Sở VHTTDL Quảng Nam cũng thông tin thêm, đối với khu di tích tháp Chăm Chiên Đàn (huyện Phú Ninh), năm 2021 tỉnh Quảng Nam đã phê duyệt dự án Bảo tồn, tu bổ và phát huy giá trị tháp Nam thuộc tháp Chăm Chiên Đàn với quy mô đầu tư 5,48 tỉ đồng, dự án được giao cho Sở VHTTDL làm chủ đầu tư và đã hoàn thành vào cuối năm 2023.

Việc tiếp tục đầu tư đồng bộ tháp Bắc và tháp Giữa Chiên Đàn là hết sức cần thiết nhằm loại bỏ các hư hại để phục hồi, đảm bảo an toàn cho tháp cũng như bảo tồn giá trị kiến trúc cũng như mỹ thuật còn lại trên tháp. ■

Bình Định đầu tư hơn 730 tỉ đồng xây dựng bảo tàng tỉnh

HĐND tỉnh Bình Định vừa thông qua tờ trình điều chỉnh, bổ sung chủ trương đầu tư dự án Bảo tàng tỉnh Bình Định với nguồn vốn 734,7 tỉ đồng (dự án thuộc nhóm B); thời gian thực hiện từ năm 2024-2028. Theo ông Lâm Hải Giang, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Bình Định, lý do điều chỉnh, bổ sung nguồn vốn vì dự án Bảo tàng tỉnh Bình Định được HĐND tỉnh phê duyệt chủ trương đầu tư tại Nghị quyết số 87/NQ-HĐND ngày 6.12.2023 với tổng mức đầu tư là 700 tỉ đồng, không có khoản mục chi phí bồi thường, hỗ trợ. Tuy nhiên, thực tế phát sinh khoản mục chi phí này để bồi thường, hỗ trợ khi thu hồi đất của Nhà Văn hóa Lao động tỉnh Bình Định tại số 86 Lê Duẩn, TP Quy Nhơn.

Việc bổ sung chi phí bồi thường, hỗ trợ của dự án đã được Ban Quản lý dự án các công trình Giao thông và Dân dụng tỉnh đề nghị; Sở Tài chính thẩm định điều chỉnh, bổ sung nguồn vốn và khả năng cân đối vốn dự án Bảo tàng tỉnh Bình Định. Do đó, việc thực hiện điều chỉnh chủ trương đầu tư dự án là phù hợp và cần thiết. Trước đó, năm 2023, HĐND tỉnh Bình Định ban hành Nghị quyết số 87 phê duyệt chủ trương đầu tư dự án Bảo tàng tỉnh Bình Định tại khu đất 86 Lê Duẩn, TP Quy Nhơn, có tổng mức vốn đầu tư 700 tỉ đồng (vốn ngân sách nhà nước do tỉnh quản lý), được thực hiện trong 4 năm (2024-2028). Mục tiêu xây dựng dự án Bảo tàng tỉnh Bình Định nhằm mục đích đầu tư cơ sở vật chất cho Bảo tàng tỉnh Bình Định để thực hiện nhiệm vụ thu thập, bảo quản và trưng bày các hiện vật có giá trị lịch sử của tỉnh một cách hiệu quả và khoa học, giúp người xem có cái nhìn toàn diện về lịch sử vùng đất Bình Định từ quá khứ đến hiện tại, quá trình đấu tranh dựng nước và giữ nước hòa chung vào dòng chảy của lịch sử dân tộc.

Điều chỉnh, bổ sung chủ trương đầu tư dự án Bảo tàng tỉnh Bình Định tại khu đất 86 Lê Duẩn, TP Quy Nhơn

Đồng thời nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm của cộng đồng trong việc bảo tồn, phát huy và gìn giữ những giá trị văn hóa. Bên cạnh đó, Bảo tàng tỉnh sẽ trở thành công trình kiến trúc nổi bật của tỉnh Bình Định mang tính cộng đồng cao, phục vụ nhu cầu tìm hiểu văn hóa - lịch sử của công chúng, thu hút du khách trong và ngoài nước.

PHAN HIẾU

"ĐU IDOL" QUỐC NỘI

Bài 3:

Thần tượng nhạc Việt và sức mạnh fandom

● NGỌC NHIÊN - ĐÌNH TOÁN - THÙY TRANG

Từ những "biển" người cuồng nhiệt trong các đêm diễn rực lửa cho đến sức mạnh lan truyền trên mạng xã hội, văn hóa thần tượng đang từng ngày viết lại câu chuyện về nghệ sĩ thời đại mới, cách họ kiến tạo hình ảnh, chạm đến cảm xúc và khắc sâu dấu ấn trong trái tim công chúng...

Làn sóng "đu idol quốc nội" đã tạo nên cơn sốt trong giới trẻ và mở ra môi trường lý tưởng để văn hóa thần tượng phát triển mạnh mẽ, tái định hình mối quan hệ giữa khán giả và nghệ sĩ, cũng như cách nghệ sĩ hoạch định con đường sự nghiệp của chính mình.

Cá tính tạo nên sự khác biệt cho idol nhạc Việt

Khắp các khán đài, biển người hâm mộ phủ kín, đắm mình vào không gian âm nhạc sôi động của concert *Anh trai say hi*. Họ mang theo banner, lightstick rực rỡ, đồng thanh hô vang tên thần tượng và hát theo từng giai điệu quen thuộc. Sự cuồng nhiệt ấy không chỉ bùng nổ trong đêm diễn mà còn lan tỏa mạnh mẽ trước và sau sự kiện. Hàng dài "fan" kiên nhẫn xếp hàng nhiều giờ trước khi concert bắt đầu, tạo nên bầu không khí náo nhiệt. Trên các trang mạng xã hội, hoạt động giao lưu, chia sẻ thông tin và bày tỏ tình cảm với thần tượng diễn ra sôi nổi. Sau mỗi buổi biểu diễn, dư âm và những khoảnh khắc đáng nhớ vẫn tiếp tục được cộng đồng chia sẻ và lan tỏa rộng rãi…

Văn hóa thần tượng trong âm nhạc tại Việt Nam đang chứng kiến sự chuyển mình mạnh mẽ, nổi bật với sự đa dạng hóa về đối tượng và thể loại. Không còn giới hạn trong khuôn khổ nhạc pop và ballad quen thuộc, làng nhạc Việt hiện tại ghi nhận sự trỗi dậy đầy cá tính của các rapper, sự bùng nổ năng lượng của các DJ trong không gian âm nhạc điện tử và cả làn sóng indie (âm nhạc độc lập), underground (dòng nhạc không chính thống) với lượng người hâm mộ riêng biệt. Mỗi nghệ sĩ, mỗi nhóm nhạc đều tự tạo dựng một bản sắc độc đáo, từ đó thu hút những người hâm mộ có cùng gu thẩm mỹ và hệ giá trị.

Nhạc sĩ, nhà nghiên cứu Nguyễn Quang Long nhận định: Tài năng nghệ thuật là nền tảng không thể thiếu để hình thành nên những thần tượng âm nhạc Việt Nam. Bên cạnh đó, hình ảnh cá nhân nhất quán, mang đậm dấu ấn riêng, có khả năng kết nối cảm xúc và đại diện cho thế hệ cũng đóng vai trò

Giới nghệ sĩ trẻ đóng góp nhiều giá trị tích cực cho cộng đồng — Ảnh: BTC

quan trọng. Ngoài ra, sự hỗ trợ từ truyền thông, mạng xã hội và cộng đồng người hâm mộ cũng là những yếu tố không thể bỏ qua. Ví dụ, trong "thời đại" của truyền thông số, thời mọi người không thể thiếu những tiện ích từ TikTok, YouTube, Facebook… thì những chiến dịch ra mắt bài hát, viral trends, tương tác mạng xã hội… sẽ là những yếu tố quan trọng giúp xây dựng thần tượng không chỉ về âm nhạc mà còn ở khía cạnh hình ảnh xã hội.

Yếu tố "thiên thời, địa lợi, nhân hòa" cũng đóng vai trò không nhỏ. Dù nghệ sĩ sở hữu tài năng và được hỗ trợ bởi công nghệ hiện đại, vẫn cần "đúng người, đúng thời điểm" để họ có thể tỏa sáng và trở thành thần tượng trong lòng công chúng. Một yếu tố khác, dù không trực tiếp liên quan đến nghệ thuật nhưng vô cùng quan trọng, đó chính là đạo đức và thái độ làm nghề của người nghệ sĩ. Muốn nổi tiếng và được khán giả mến mộ, thì họ không chỉ dừng lại ở sản phẩm âm nhạc, mà phải là sự hội tụ của tài năng, cá tính và đạo đức.

NSND Quốc Hưng, Phó Giám đốc phụ trách Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam nhấn mạnh về sự năng động của thế hệ nghệ sĩ trẻ hiện nay. Ông đánh giá cao tinh thần tìm tòi, học hỏi của họ trong cách tiếp cận tác phẩm, trình diễn, nỗ lực sáng tạo và đổi mới, như nghệ sĩ Tùng Dương, Soobin Hoàng Sơn, Hòa Minzy… Một yếu tố thuận lợi nữa là sự phát triển nhanh chóng của công nghệ âm nhạc, giúp cả nghệ sĩ trẻ và những nhà quản lý nhanh chóng bắt kịp xu hướng.

Các nghệ sĩ giao lưu với người hâm mộ

Định nghĩa lại mối quan hệ nghệ sĩ - khán giả

Cộng đồng người hâm mộ (fandom) đóng một vai trò then chốt trong văn hóa thần tượng âm nhạc đương đại. Các fandom là nơi để chia sẻ tình yêu với thần tượng và còn là một lực lượng hùng hậu trong việc quảng bá hình ảnh, sản phẩm âm nhạc của nghệ sĩ, tham gia các dự án xã hội do nghệ sĩ khởi xướng.

Nhà nghiên cứu âm nhạc Nguyễn Quang Long cho rằng, khán giả ngày nay không chỉ nghe nhạc một cách thụ động mà còn chủ động "kéo" nghệ sĩ lên bằng lượt nghe, lượt chia sẻ, comment, bình chọn các giải thưởng. Fandom đóng vai trò lớn trong việc lan tỏa sản phẩm âm nhạc, tạo trend và góp phần vào thành công của nghệ sĩ.

"Khán giả cũng dõi theo hành trình phát triển, phong cách sống và cả quan điểm cá nhân của nghệ sĩ. Các fanclub hoạt động ngày càng chuyên nghiệp và có tổ chức. Fan bây giờ biết cách "cày view", ý thức bản quyền nhạc số, tổ chức sự kiện mừng sinh nhật nghệ sĩ, hỗ trợ truyền thông và bảo vệ hình ảnh nghệ sĩ trên mạng xã hội… Điều này cho thấy một nền fandom Việt trưởng thành hơn, có khả năng ảnh hưởng đến truyền thông và thị trường", nhà nghiên cứu Nguyễn Quang Long nhấn mạnh.

Nguyễn Mai Dương, sinh viên năm 3 khoa Ngôn ngữ Anh, Trường Đại học Luật Hà Nội cho rằng: Những tác động tích cực từ nghệ sĩ đến người hâm mộ có thể thấy rõ, chẳng hạn, sau bão Yagi, tập thể 33 anh tài của *Anh trai vượt ngàn chông gai* đã có hoạt động quyên góp ủng hộ bà con ở các địa phương bị ảnh hưởng bởi bão lũ.

Bên cạnh đó, còn có những hoạt động thiện nguyện ý nghĩa cho xã hội do cộng đồng người hâm mộ tổ chức, ví dụ như team SBSS (thuộc fandom KINGDOM của nghệ sĩ SOOBIN) đã quyên góp cho Quỹ Nhịp tim Việt Nam; thực hiện dự án "Hành trình tri ân" bày tỏ lòng biết ơn với thế hệ đi trước hy sinh vì độc lập dân tộc; dự án "Thư viện Soobin" lan tỏa yêu thương đến học sinh vùng cao...

"Một fandom trưởng thành chính là tấm gương phản chiếu văn hóa của nghệ sĩ. Vì thế, để giúp cho thần tượng của mình được phát triển tốt hơn trong sự nghiệp và ngày càng có nhiều người hâm mộ, các fandom cần có những hành động lan tỏa đóng góp nghệ thuật cũng như ảnh hưởng về nghệ thuật của nghệ sĩ mình thần tượng", nhà nghiên cứu Nguyễn Quang Long góp ý.

Ngược lại, nghệ sĩ có trách nhiệm xây dựng vị thế vững chắc trong lòng công chúng bằng tài năng, đạo đức và sự nghiệp chân chính, đảm bảo sự "an toàn" và sức sống lâu dài cho cả hình ảnh và hoạt động nghệ thuật. ■

(Còn tiếp)

Superfest, đại nhạc hội lớn nhất mùa hè 2025

Sẽ chính thức diễn ra vào ngày 19.7 tại Quảng trường Sun Carnival Hạ Long (Quảng Ninh). *Superfest* năm nay quy tụ những tên tuổi đình đám nhất trên bản đồ âm nhạc Việt: Soobin Hoàng Sơn, Binz, Bằng Kiều, Cường Seven, Hà Lê, Jun Phạm, BB Trần, Quốc Thiên, Bùi Công Nam, ST Sơn Thạch, Rhymastic, Thanh Duy, Minh Hằng, Tóc Tiên, Minh Tuyết, Phạm Quỳnh Anh, Dương Hoàng Yến, Bùi Lan Hương, Hoàng Yến Chibi, Misthy...

BẢO LINH

Ra mắt bộ sách *Chìa khóa vào thế giới trẻ thơ*

Bộ sách của PGS.TS Nguyễn Ánh Tuyết và nhà báo Phạm Hồng Tuyến vừa được NXB Đại học Sư phạm ra mắt bạn đọc. *Chìa khóa vào thế giới trẻ thơ* sẽ đưa độc giả đi sâu vào thế giới kỳ diệu của trẻ, mỗi em bé là một cá thể độc lập, mang trong mình những tiềm năng và tính cách riêng biệt. Bộ sách đặt ra các vấn đề như "Thế nào là một em bé ngoan?", "Trí tuệ của trẻ em được hình thành ra sao?"... và đưa ra những gợi ý giải pháp để giáo dục trẻ một cách hiệu quả.

HOÀNG MY

Gìn giữ bản sắc từ nhịp trống chèo

● NGUYỄN LINH

Giữa nhịp sống hiện đại, nơi công nghệ số phủ sóng mạnh mẽ, vẫn có những làn điệu chèo, chầu văn chắt chiu hồn cốt dân tộc miên man ngân vọng. Ở huyện Hoằng Hóa (Thanh Hóa), những sân đình rợp bóng cây vẫn lưu giữ vẹn nguyên thanh âm trầm bổng ấy, như thể thời gian chưa từng lãng quên.

Nghệ nhân Ưu tú Nguyễn Như Chi đã dành gần nửa đời người gắn bó, cống hiến và lan tỏa tình yêu nghệ thuật dân gian

Không chỉ nổi danh là vùng đất học, Hoằng Hóa còn được mệnh danh là "bảo tàng sống" của nghệ thuật truyền thống. Tại đây, qua từng thế hệ, người dân âm thầm trao truyền và gìn giữ tinh hoa văn hóa phi vật thể mà cha ông để lại. Trong hành trình gìn giữ, có một người lặng lẽ thắp lửa đam mê suốt bao năm qua, đó là Nghệ nhân Ưu tú Nguyễn Như Chi, 74 tuổi, hiện sinh sống tại phố Phúc Sơn, thị trấn Bút Sơn. Dù không sinh ra tại mảnh đất này, nhưng ông đã dành gần nửa đời người gắn bó, cống hiến và lan tỏa tình yêu nghệ thuật dân gian.

Hành trình giữ lửa chèo

Đam mê nghệ thuật chèo đến với ông Nguyễn Như Chi như một mạch nguồn tự nhiên, bắt đầu từ thuở thiếu thời, khi ông còn là cậu bé háo hức theo chân người lớn đi xem các phường chèo biểu diễn mỗi lần họ ghé làng. Những làn điệu ngọt ngào, sâu lắng mang đậm chất Bắc Bộ đã thấm sâu vào tâm hồn non trẻ, để rồi âm thầm vun đắp nên một mối tình bền bỉ không gì thay thế được. Đam mê lớn dần theo năm tháng, thôi thúc ông tìm đến các bậc cao niên, nghệ nhân dân gian để học hỏi, tiếp nhận tinh hoa cổ truyền. Mới 14-15 tuổi, ông đã hát được chèo và sử dụng thành thạo các nhạc cụ truyền thống như trống cơm, mõ, đàn nhị, đàn nguyệt.

Sở hữu chất giọng truyền cảm cùng sự cần mẫn, kỹ lưỡng trong từng nhấn nhá, luyến láy, lấy hơi, nhả chữ, ông Chi sớm định hình được phong cách riêng trong biểu diễn. Những năm tháng thanh niên hành quân qua khắp nẻo đường đất nước, chèo cũng không rời xa ông. Ông vừa sáng tác, vừa biểu diễn cho đồng đội, cho bà con nơi đóng quân, như thể chèo là người bạn tâm giao, là "tri âm" đồng hành trên mọi hành trình gian khó.

Rời quân ngũ, ông tiếp tục nuôi dưỡng ngọn lửa đam mê và không ngừng tìm cách gìn giữ, lan tỏa chèo tại quê hương mới - Hoằng Hóa. "Chèo là loại hình sân khấu truyền thống độc đáo, mang trong mình cốt cách, tâm hồn người Việt. Nhưng giữa thời đại bùng nổ giải trí, nghệ thuật truyền thống như chèo ngày càng bị lãng quên. Tôi luôn trăn trở phải làm gì để gìn giữ, để người trẻ hiểu và trân trọng giá trị ấy", ông chia sẻ.

Năm 2003, ông Chi đứng ra vận động, quy tụ những người cùng đam mê thành lập CLB Nghệ thuật dân gian thị trấn Bút Sơn. Sau hai năm ấp ủ và chuẩn bị, năm 2005, CLB chính thức ra mắt với 25 thành viên, hoạt động trên tinh thần tự nguyện, kinh phí tự đóng góp. Dưới sự dẫn dắt tâm huyết của ông Chi, nơi đây trở thành mái nhà chung cho những tâm hồn yêu chèo. Không có nguồn tài trợ, ông và các thành viên vẫn kiên trì luyện tập, tham gia biểu diễn trong nhiều sự kiện chính trị, văn hóa của địa phương và tỉnh nhà, miễn sao "giữ được lửa" chèo.

Không dừng lại ở biểu diễn, ông Chi còn tận tâm truyền dạy cho nhiều lớp học hát chèo, hát chầu văn, sử dụng nhạc cụ dân tộc trong và ngoài huyện. Nhờ đó, những giá trị truyền thống từng bước lan tỏa đến thế hệ trẻ - những người hôm nay đang dần biết trân trọng, gìn giữ và tiếp nối hồn cốt quê hương.

Nhờ sự tận tụy và bền bỉ ấy, CLB Nghệ thuật dân gian thị trấn Bút Sơn ngày càng lớn mạnh cả về quy mô và chất lượng, gặt hái nhiều giải thưởng tại các liên hoan, hội diễn cấp tỉnh, khu vực. Đặc biệt, năm 2019, ông Nguyễn Như Chi được Chủ tịch nước trao tặng danh hiệu Nghệ nhân Ưu tú, phần thưởng xứng đáng cho một hành trình cống hiến âm thầm nhưng mãnh liệt, vì tình yêu bất tận với nghệ thuật dân gian.

Đánh thức hồn dân gian từ lớp học nghệ thuật truyền thống

Trong dòng chảy toàn cầu hóa, khi văn hóa hiện đại và kinh tế thị trường tác động mạnh mẽ đến đời sống cộng đồng, thì việc giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc không còn là lựa chọn, mà là sứ mệnh. Với mong muốn nâng cao chất lượng hoạt động văn nghệ quần chúng, Hoằng Hóa đã tổ chức lớp tập huấn nghệ thuật dân gian dành cho gần 90 học viên, là thành viên các tổ, nhóm, CLB văn nghệ trên toàn huyện. Không chỉ trau dồi kỹ năng hát chèo, hát văn hay sử dụng các nhạc cụ dân tộc, các học viên còn được "tưới mát" tâm hồn bằng những câu chuyện, những giá trị văn hóa đậm đà bản sắc. Không khí lớp học luôn sôi nổi, lan tỏa tinh thần hào hứng và niềm say mê mãnh liệt, khẳng định sức sống mạnh mẽ của nghệ thuật dân gian giữa thời đại mới.

Từ những lớp học như vậy, nhiều CLB chèo, hát văn được thành lập hoặc khôi phục hoạt động. Những buổi biểu diễn nghệ thuật truyền thống đã trở lại trong các lễ hội làng, sự kiện chính trị - văn hóa, tạo nên không gian sinh hoạt cộng đồng giàu bản sắc. Lớp tập huấn cũng góp phần thúc đẩy phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa", gắn kết văn hóa với đời sống thực tiễn và từng người dân. Đây chính là nền tảng để địa phương tiếp tục lập hồ sơ di sản, vinh danh nghệ nhân, bảo tồn những giá trị phi vật thể độc đáo của Hoằng Hóa.

Theo đại diện Phòng Văn hóa - Khoa học và Thông tin huyện Hoằng Hóa, lớp tập huấn không chỉ là hoạt động truyền dạy đơn thuần mà còn hướng tới mục tiêu lâu dài: Xây dựng mạng lưới "hạt nhân văn nghệ" tại các thôn, xóm, cơ sở. Sau khi kết thúc lớp học, mỗi học viên sẽ trở thành một "người truyền lửa", tiếp tục hướng dẫn, lan tỏa tinh thần yêu nghệ thuật truyền thống cho người dân tại địa phương mình. Đây chính là cách làm bền vững để phong trào văn hóa, văn nghệ tại cơ sở ngày càng phát triển sâu rộng và chất lượng.

Chiếu chèo trên quê hương Hoằng Hóa

Thực tiễn cho thấy, nghệ thuật truyền thống không thể trường tồn nếu không có thế hệ kế thừa và sự cộng hưởng bền bỉ từ cộng đồng. Chính những nỗ lực không mỏi mệt của Nghệ nhân Ưu tú Nguyễn Như Chi cùng lớp tập huấn nghệ thuật tại Hoằng Hóa đã trở thành minh chứng sống động cho một hướng đi đúng đắn: Khơi nguồn từ cơ sở, vun đắp bằng tình yêu và trách nhiệm, để những giá trị nghệ thuật dân gian được đánh thức và hồi sinh mạnh mẽ giữa lòng thời đại mới.

Ngày nay, Hoằng Hóa đang vươn mình trở thành điểm sáng trên bản đồ gìn giữ di sản văn hóa nghệ thuật truyền thống. Những làn điệu chèo, chầu văn không còn là âm thanh hoài niệm của quá khứ, mà đã trở lại đầy sức sống, ngân nga trong đời sống tinh thần của người dân. Bằng tâm huyết của những con người trọn đời vì nghệ thuật, cùng sự vào cuộc đồng bộ của chính quyền và nhân dân, có thể tin tưởng rằng các giá trị văn hóa nơi đây sẽ tiếp tục được gìn giữ và lan tỏa, như nhịp đập âm thầm nhưng mãnh liệt của nghệ thuật truyền thống đất Việt trên từng nẻo quê hương. ■

LỄ HỘI THIẾU NHI TP.HCM NĂM 2025: "Rực rỡ sắc màu tuổi thơ"

Lễ hội Thiếu nhi TP.HCM (Kids Fest) lần thứ 3 năm 2025 sẽ diễn ra từ ngày 30.5 -1.6 tại Nhà Thiếu nhi Thành phố. Nổi bật trong chương trình là các hoạt động: Sân khấu kịch thiếu nhi, văn nghệ; Trình diễn áo dài dân tộc; Giao lưu ban nhạc trống kèn; Tranh tài Rubik, Yoyo… Trong khuôn khổ Lễ hội có không gian tương tác với các hoạt động triển lãm, đọc sách, tìm hiểu và ứng dụng công nghệ trong học tập với nhiều chủ đề như "Gia đình cùng vui", "Em yêu khoa học", "Sắc màu tuổi thơ", "Cùng em đọc sách", "Văn hóa ẩm thực"; các workshop kỹ năng sống, tâm lý trẻ em và hàng loạt sân chơi sôi động khác...

Lễ hội năm nay mang đến nhiều điểm mới hấp dẫn, nổi bật là sự xuất hiện của sân chơi vẽ tranh bằng AI với chủ đề "Em vẽ thành phố tương lai", nơi các em sử dụng công cụ AI để thiết kế những ý tưởng về giao thông, cơ sở hạ tầng, an sinh xã hội trong tương lai. Bên cạnh đó, Lễ hội còn có sân chơi khám phá drone cùng với không gian trải nghiệm khoa học sáng tạo: Trưng bày mô hình tàu điện metro và đồ án Cung Thiếu nhi Thành phố; các mô hình STEM, không gian điều khiển robot và khám phá thiên văn học… Lễ khai mạc diễn ra vào 18h ngày 30.5 và bế mạc vào 18h ngày 1.6, kết hợp với Lễ kỷ niệm 50 năm Ngày thành lập Nhà Thiếu nhi TP.HCM.

ANH HUY

VÙNG SÂU KHÁT GIÁO VIÊN, THÀNH PHỐ THỪA BIÊN CHẾ:

Nghịch lý cần lời giải cấp bách

● **HOÀNG HƯƠNG**

Trong những tháng cuối năm 2024, hàng nghìn học sinh ở một số địa bàn miền núi, vùng sâu, vùng xa trên cả nước buộc phải tạm dừng học các môn như Tiếng Anh, Tin học, Âm nhạc vì... không có giáo viên đứng lớp. Đây không phải là câu chuyện cá biệt của một địa phương, mà là lát cắt đau đáu trong bức tranh toàn cảnh của ngành Giáo dục hiện nay: Cả nước vẫn đang thiếu tới 120.000 giáo viên từ mầm non đến phổ thông, trong khi khoảng 60.000 chỉ tiêu biên chế vẫn chưa được phân bổ hoặc sử dụng hiệu quả.

Một buổi học âm nhạc ở lớp mầm non vùng cao

Nghịch lý của giáo dục Việt Nam

Thiếu giáo viên đã trở thành "căn bệnh mãn tính" kéo dài suốt nhiều năm qua. Tuy nhiên, nghịch lý oái oăm là dù thiếu người đứng lớp, hàng chục nghìn chỉ tiêu biên chế vẫn chưa được sử dụng. Theo ông Vũ Minh Đức, Cục trưởng Cục Nhà giáo và Cán bộ quản lý giáo dục, giai đoạn 2022-2026, ngành Giáo dục được phân bổ 109.000 chỉ tiêu biên chế, nhưng đến cuối năm 2024, mới chỉ có 50.000 người được tuyển dụng. Những con số biết nói ấy không chỉ phản ánh sự chậm trễ trong khâu tổ chức mà còn đặt ra câu hỏi cấp thiết: Ai sẽ đứng lớp cho thế hệ tương lai nếu hệ thống vẫn tiếp tục "nghẽn" ngay từ khâu tuyển dụng?

Nghịch lý này không chỉ khiến hàng triệu học sinh bị ảnh hưởng quyền học tập mà còn cho thấy một thực trạng nhức nhối: Khoảng cách ngày càng xa giữa chính sách và thực tiễn, giữa nhu cầu nhân lực và năng lực vận hành bộ máy. Đáng nói, con số thiếu hụt giáo viên đang có xu hướng gia tăng qua từng năm: Từ 107.000 vào năm 2022, lên 118.000 năm 2023 và nay đã chạm mốc 120.000.

Ông Vũ Minh Đức chia sẻ, một trong những nguyên nhân chính là nhiều địa phương không tuyển đủ chỉ tiêu được giao, do vướng rào cản cơ học từ các quy định tinh giản biên chế. Ngay cả những đô thị lớn như Hà Nội, TP.HCM, nơi dân số tăng nhanh, trường lớp quá tải, vẫn không thể sử dụng hết biên chế vì lo ngại vượt trần viên chức hưởng lương ngân sách.

Bức tranh càng thêm u ám tại các vùng sâu, vùng xa, nơi điều kiện sống khắc nghiệt khiến công tác tuyển dụng gặp nhiều trở ngại. Các môn đặc thù như Tin học, Ngoại ngữ, Âm nhạc, Mỹ thuật gần như rơi vào tình trạng "trắng giáo viên". Bộ GD&ĐT cho biết, năm 2024, các tỉnh Tây Nguyên và miền núi phía Bắc thiếu tới 20-30% giáo viên ở các môn này.

Việc nhiều địa phương tiếp tục tạm dừng tuyển dụng từ cuối năm 2024 nhằm tinh gọn bộ máy càng đẩy ngành Giáo dục vào thế khó. Khi những tiết học trống trải kéo dài, khi trẻ em vùng khó không có người đứng lớp, thì mỗi chỉ tiêu bị bỏ ngỏ là một cơ hội học tập công bằng bị đánh mất, là khoảng trống không dễ lấp đầy của tương lai. Giải bài toán nhân lực giáo dục lúc này không còn đơn thuần là tuyển đủ người, mà là hành động quyết liệt để không lỡ nhịp phát triển của cả một thế hệ.

Khẩn thiết gỡ "nút thắt" nhân lực

Nghịch lý "thừa biên chế nhưng thiếu giáo viên" đang đẩy hàng nghìn thầy cô vào tình trạng quá tải và hàng triệu học sinh vào thế thiệt thòi. Tại nhiều đô thị lớn, sĩ số lớp học lên tới 50-60 em, vượt xa tiêu chuẩn 35 học sinh/lớp do Bộ GD&ĐT ban hành. Trong guồng quay ấy, giáo viên không đủ sức để giảng dạy chất lượng, mà chỉ cố gắng "đứng vững" trên bục giảng. Không ít người kiệt sức, rồi lặng lẽ rời bỏ nghề. Thống kê của Bộ GD&ĐT cho thấy, trong 5 năm qua, 10% giáo viên mầm non và tiểu học đã nghỉ việc, con số khiến bất kỳ ai yêu giáo dục cũng phải giật mình.

Hậu quả không chỉ nằm ở đội ngũ. Việc học sinh phải nghỉ các môn như Tiếng Anh, Tin học, Âm nhạc - như tại huyện Lang Chánh (Thanh Hóa) - không chỉ làm gián đoạn hành trình học tập, mà còn làm thui chột những kỹ năng quan trọng cho thế hệ công dân số tương lai. Thiếu giáo viên cũng cản trở việc triển khai Chương trình Giáo dục Phổ thông 2018, vốn yêu cầu giáo viên phải đạt cả về số lượng và chất lượng để đảm đương các môn tích hợp như Khoa học tự nhiên. Khoảng cách giáo dục giữa thành thị và nông thôn ngày càng bị nới rộng.

Trước tình hình cấp bách, ngày 10.5.2025, Thủ tướng Chính phủ đã ra công điện yêu cầu các địa phương tuyển đủ biên chế giáo viên được giao. Việc tổ chức thi tuyển cần minh bạch, dứt điểm, không trì hoãn hay rút lại quyết định. Đồng thời, chính sách tinh giản biên chế cần điều chỉnh theo hướng linh hoạt hơn, ưu tiên giữ lại chỉ tiêu cho giáo dục, đặc biệt tại các địa phương triển khai học hai buổi/ngày.

Để gỡ khó về nguồn tuyển, Bộ GD&ĐT đã đề xuất thí điểm tuyển dụng người có trình độ cao đẳng cho các môn đặc thù như Tin học, Âm nhạc, Mỹ thuật, bước đi thực tế được nhiều địa phương ủng hộ. Bên cạnh đó, để thu hút giáo viên đến vùng sâu, vùng xa, cần có chính sách ưu đãi rõ ràng: Hỗ trợ nhà ở, trợ cấp vùng khó và bảo đảm biên chế ổn định dài hạn.

Dự thảo Luật Nhà giáo cũng đề xuất giao quyền tuyển dụng về cho các cơ sở giáo dục, giải pháp tăng tính tự chủ, giúp các trường linh hoạt bổ sung đội ngũ theo nhu cầu thực tế, tránh tình trạng "trắng giáo viên" cục bộ ở các môn chuyên biệt.

Muốn giáo viên yên tâm gắn bó với nghề, cần hành động từ gốc: Cải thiện điều kiện làm việc, tăng thu nhập và giảm gánh nặng hành chính. Theo tinh thần Nghị quyết 29-NQ/TW, lương giáo viên phải đảm bảo đủ sống và xứng đáng với cống hiến. Một môi trường làm việc công bằng, tôn trọng và hỗ trợ chính là chìa khóa để giữ chân người giỏi và thu hút nhân lực mới.

Song song đó, việc ứng dụng công nghệ cũng cần được đẩy mạnh. Các nền tảng học trực tuyến, thư viện bài giảng số có thể hỗ trợ hiệu quả trong giảng dạy những môn đang thiếu giáo viên trầm trọng, đặc biệt ở những vùng khó khăn.

Nghịch lý thừa chỉ tiêu nhưng thiếu người đứng lớp không còn là bài toán quản lý, mà chính là vấn đề sống còn với tương lai giáo dục Việt Nam. Nếu không có giải pháp đồng bộ, quyết liệt và kịp thời, chất lượng giáo dục sẽ bị trì trệ, quyền học tập chính đáng của hàng triệu học sinh cũng sẽ bị ảnh hưởng. Đã đến lúc Bộ GD&ĐT, các địa phương và toàn xã hội cần cùng nhau tháo gỡ "nút thắt" này, để lớp học có đủ thầy cô, để những đứa trẻ không bị bỏ lại phía sau trong hành trình tri thức. ■

Hơn 200 HSSV dân tộc thiểu số tiêu biểu các trường VHTTDL giao lưu tại Cần Thơ

Giao lưu HSSV dân tộc thiểu số tiêu biểu các trường VHTTDL khu vực phía Nam lần thứ IX, năm 2025 sẽ chính thức diễn ra từ ngày 29 - 31.5, tại Trung tâm Văn hóa - Nghệ thuật TP Cần Thơ.

Chương trình do Bộ VHTTDL và UBND TP Cần Thơ chỉ đạo, Văn phòng Bộ VHTTDL phối hợp cùng Sở VHTTDL TP Cần Thơ tổ chức thực hiện. Đây là hoạt động văn hóa tiêu biểu được tổ chức định kỳ nhằm động viên, khích lệ tinh thần học tập, rèn luyện của HSSV dân tộc thiểu số đang theo học tại các cơ sở đào tạo thuộc ngành VHTTDL khu vực phía Nam.

Chương trình giao lưu còn góp phần thắt chặt tình đoàn kết giữa HSSV đến từ nhiều dân tộc khác nhau, đồng thời là cơ hội để các em tìm hiểu, lan tỏa những giá trị văn hóa truyền thống, từ đó nuôi dưỡng tình yêu quê hương, nâng cao lòng tự hào dân tộc và khơi dậy khát vọng cống hiến cho đất nước.

Giao lưu năm nay quy tụ hơn 200 HSSV dân tộc thiểu số tiêu biểu đến từ 12 cơ sở đào tạo của ngành VHTTDL tại khu vực phía Nam. Các hoạt động chính bao gồm: Lễ dâng hương tưởng niệm tại Đền thờ Vua Hùng; các phần thi cổng trại, thể thao, biểu diễn văn nghệ; giao lưu nghệ thuật; đốt lửa trại; chương trình về nguồn tham quan di tích, danh thắng, điểm du lịch đặc sắc tại TP Cần Thơ...

THÙY TRANG

Đêm Giao lưu học sinh, sinh viên dân tộc thiểu số tiêu biểu các trường VHTTDL khu vực phía Nam lần thứ VIII tại TP.HCM

Còn rừng là còn làng

● NGỌC HÀ

Giữa đại ngàn xanh thẳm, người Cơ Tu gọi rừng là Mẹ, đấng sinh thành chở che bao thế hệ. Lễ Tạ ơn rừng không chỉ là nghi lễ linh thiêng gửi lời tri ân tới đất trời, mà còn là dịp để cộng đồng quây quần bên nhau, gắn kết thế hệ, giữ gìn cội rễ và bồi đắp lòng biết ơn.

Đồng bào Cơ Tu tổ chức múa hát trong Lễ Tạ ơn rừng

Khi nghi thức ấy được tái hiện giữa lòng Đà Nẵng hiện đại, đó là tiếng vọng của văn hóa bản địa, là lời nhắn nhủ về một lối sống hài hòa, nơi con người gìn giữ rừng như giữ lấy chính mái nhà của mình.

Rừng là mẹ, là cội nguồn của sự sống

Người Cơ Tu bao đời nay vẫn truyền nhau thông điệp thiêng liêng: "Còn rừng là còn làng. Còn rừng là còn sự sống". Lễ Tạ ơn rừng, Bhuôih Ca Coong, chính là lời tri ân sâu sắc gửi tới mẹ thiên nhiên, nơi khởi nguồn của no ấm, sức sống và tình thân. Đây là dịp để cộng đồng Cơ Tu sum họp, cùng nhau ôn lại truyền thống, gắn kết thế hệ và truyền dạy con cháu đạo lý biết ơn với đất trời, với rừng thiêng. Trước bàn lễ với cây nêu rực rỡ, mâm cúng dâng Mẹ rừng gồm gà luộc, bánh sừng trâu, ché rượu cần, bà con lặng lẽ cầu nguyện: Tạ ơn năm cũ mưa thuận gió hòa, mùa màng tươi tốt; cầu mong năm mới sức khỏe, yên lành, vạn sự đủ đầy!

Già làng Bríu Pố, người gìn giữ hồn cốt của nghi lễ, không quản đường xa, từ thôn Arớh (huyện Tây Giang, Quảng Nam) về Làng du lịch Toom Sara (Đà Nẵng) để cùng bà con tái hiện Lễ Tạ ơn rừng. Trước ánh mắt trang nghiêm của người lớn, ánh nhìn tò mò của trẻ nhỏ và sự xúc động của du khách, nghi thức diễn ra như một nhịp cầu nối liền quá khứ - hiện tại - tương lai.

Không chỉ là lời tri ân thần linh, Lễ Tạ ơn rừng còn là khúc hát của tình làng nghĩa xóm, là sợi dây liên kết bền chặt giữa con người với nhau và với thiên nhiên. Trong buổi lễ ấy, người ta dạy nhau cách giữ rừng, giữ lòng biết ơn những đấng thiêng liêng cao cả, những bậc tiền nhân đã mở đất dựng làng. Và thế là, trong nhịp sống hiện đại hôm nay, vẫn vang vọng lời thì thầm của rừng, nhắc nhở mỗi người hãy sống hài hòa, biết yêu thương, như cách người Cơ Tu gọi rừng là Mẹ.

Hơi thở đại ngàn trong lòng người Cơ Tu

Ngày nay, trong hành trình đi tìm lại cội nguồn văn hóa và sống hài hòa với tự nhiên, Lễ Tạ ơn rừng của người Cơ Tu không chỉ là một nghi lễ linh thiêng, mà còn là biểu tượng sống động cho tinh thần bảo tồn bản sắc dân tộc, bảo vệ môi trường và tái kết nối cộng đồng.

Khi nghi lễ thiêng liêng ấy được tái hiện giữa không gian Làng du lịch Toom Sara, người dân địa phương và bạn bè, du khách có dịp được chạm vào tầng sâu văn hóa của người Cơ Tu, lắng nghe tiếng gọi thiêng liêng từ rừng, từ đất mẹ. Theo bà Hồ Thanh Nhàn, đại diện của Làng: "Trong bối cảnh biến đổi khí hậu, thiên tai lũ lụt ngày càng khốc liệt, việc gìn giữ và tái sinh rừng là hành động cấp thiết. Đây chính là thông điệp mạnh mẽ về mối quan hệ hài hòa giữa con người và thiên nhiên, giữa cộng đồng và hệ sinh thái".

Già làng Bríu Pố bày tỏ tâm tư: "Dân tộc Cơ Tu luôn tôn thờ rừng như mẹ hiền. Mỗi gốc cây, mỗi dòng suối đều mang linh hồn tổ tiên. Rừng mất đi là mất bản làng, mất chính mình. Ngày nay, khi du lịch phát triển, chúng tôi càng mong muốn đưa văn hóa Cơ Tu ra thế giới, để ai cũng biết đến những giá trị tốt đẹp mà dân tộc này đang gìn giữ".

Thực tế, sự mất cân bằng sinh thái đã và đang giống lên hồi chuông cảnh báo. Việc phát triển diện tích trồng keo trên diện rộng tại Đà Nẵng, cùng thói quen đốt thực bì sau khai thác, đã tàn phá nghiêm trọng hệ sinh thái đất rừng, giết chết các vi sinh vật, làm suy yếu kết cấu đất, gia tăng nguy cơ xói mòn, lũ quét và mất đa dạng sinh học.

Trước thực trạng ấy, hoạt động tái hiện lễ Tạ ơn rừng đã được lồng ghép trong sáng kiến cộng đồng "**Rừng ơi, thở đi!**", một lời kêu gọi khẩn thiết nhằm phục hồi hệ sinh thái rừng bản địa tại thôn Phú Túc. Mục tiêu của dự án là phủ xanh 70.000m² đất rừng bằng các giống cây như gỗ chò chỉ, rau má, dược liệu… đồng thời thúc đẩy mô hình du lịch sinh thái gắn kết cộng đồng người Cơ Tu, đặc biệt thông qua các hoạt động trồng rừng tình nguyện và du lịch trải nghiệm thiên nhiên có trách nhiệm.

Bà con quây quần gói bánh sừng trâu để dâng lên Mẹ rừng

Từ những lễ cúng rừng mang tính biểu trưng đến các mô hình cộng đồng thực tiễn, người Cơ Tu tại Hòa Vang đang chứng minh rằng: Bảo vệ rừng không chỉ là bảo vệ môi trường sống, mà còn là hành trình gìn giữ hồn cốt văn hóa, dựng xây kinh tế xanh và vun đắp một tương lai bền vững. Giữ rừng hôm nay là giữ cho mai sau một gia đình lớn mang tên cộng đồng, sống trong hòa hợp với đất trời, trong yêu thương với nhau. ■

CHUNG TAY VÌ TƯƠNG LAI BỀN VỮNG: Triển khai kế hoạch truyền thông dân số năm 2025

Trong bối cảnh xã hội đang chuyển mình mạnh mẽ trước làn sóng già hóa dân số, mất cân bằng giới tính khi sinh và những thay đổi về cấu trúc hộ gia đình, công tác truyền thông dân số ngày càng đóng vai trò then chốt. Mới đây, Bộ Y tế đã ban hành Kế hoạch số 655/KH-BYT ngày 19.5.2025 về công tác truyền thông dân số năm 2025, với định hướng rõ ràng: Nâng cao nhận thức, thúc đẩy hành động và lan tỏa giá trị sống khỏe - sống đẹp trong mỗi gia đình và toàn xã hội.

Theo kế hoạch, trọng tâm của năm 2025 tiếp tục là công tác truyền thông chính sách dân số ở cấp Trung ương, đặc biệt là phổ biến sâu rộng Kết luận số 149-KL/TW của Bộ Chính trị và Nghị quyết 21-NQ/TW về công tác dân số trong tình hình mới. Đây là kim chỉ nam cho những bước chuyển chiến lược, không chỉ về quy mô dân số mà còn hướng tới chất lượng dân số toàn diện, gắn với phát triển bền vững đất nước.

Cùng với đó, việc xây dựng Luật Dân số, các văn bản hướng dẫn thực thi và tổ chức các sự kiện lớn như Ngày Dân số thế giới (11.7), Ngày Quốc tế Trẻ em gái (11.10), Ngày Dân số Việt Nam (26.12)… cũng sẽ được đẩy mạnh tuyên truyền bằng nhiều hình thức sáng tạo và gần gũi với công chúng.

Điểm nhấn nổi bật trong kế hoạch là tăng cường truyền thông số, mở rộng kết nối trên các nền tảng mạng xã hội, đặc biệt hướng tới giới trẻ. Đây là bước đi chiến lược nhằm đưa thông tin dân số lan tỏa sâu rộng, nhanh chóng và hiệu quả đến từng người dân, từ nông thôn đến thành thị, từ miền núi đến hải đảo.

Ngành y tế cũng đặt mục tiêu đẩy mạnh phối hợp liên ngành, khai thác tối đa sức mạnh của các tổ chức chính trị - xã hội, báo chí - truyền thông, hệ thống giáo dục, y tế và đoàn thể cơ sở… để từng thông điệp về dân số không chỉ dừng lại ở khẩu hiệu, mà thực sự trở thành hành động thiết thực trong từng gia đình, từng cộng đồng.

Tại cấp cơ sở, truyền thông dân số sẽ tiếp tục bám sát nhu cầu thực tiễn, thông qua các hình thức tư vấn - đối thoại - truyền thông trực tiếp đến những nhóm đối tượng trọng tâm như cặp vợ chồng trong độ tuổi sinh sản, phụ nữ mang thai, thanh niên, vị thành niên, nam giới và người cao tuổi.

Nội dung truyền thông còn mở rộng tới các chủ đề thời sự như già hóa dân số, chăm sóc người cao tuổi, bình đẳng giới, phòng chống xâm hại tình dục trẻ em, nâng cao chất lượng cuộc sống cho từng độ tuổi trong chuỗi vòng đời.

Các địa phương được yêu cầu tăng cường tập huấn, bồi dưỡng chuyên môn cho đội ngũ làm công tác dân số - truyền thông; đồng thời chủ động giám sát, hỗ trợ kỹ thuật, đảm bảo mọi hoạt động tuyên truyền phải gắn với thực tiễn từng vùng miền - từ miền núi khó khăn đến vùng đô thị phát triển.

KIỀU GIANG

THỂ THAO VIỆT NAM:

Dần xóa bỏ mặc cảm về "ngành tiêu tiền"

THU SÂM

Trong một thời gian dài, hình ảnh những giải đấu vắng người xem, những liên đoàn hoạt động cầm chừng vì thiếu kinh phí, hay các vận động viên sống chật vật vì không có thu nhập từ nghề đã từng tạo nên nỗi mặc cảm dai dẳng. Bước sang giai đoạn mới, thể thao nước nhà đang dần biết tự đứng trên đôi chân của mình. Những mô hình xã hội hóa thể thao hiệu quả, những câu lạc bộ năng động trong việc khai thác thương quyền và thu hút người hâm mộ đang mở ra một chương mới - thể thao không chỉ là niềm tự hào, mà còn là một ngành có thể tự tạo ra giá trị kinh tế.

CLB Hà Nội và bài toán thương mại hóa

Ở môn thể thao vua là bóng đá, một trong những ví dụ điển hình là CLB Hà Nội - đội bóng không chỉ thành công về mặt chuyên môn mà còn từng bước khẳng định mình trên khía cạnh kinh tế. Được vận hành theo mô hình doanh nghiệp thể thao hiện đại, CLB Hà Nội chủ động trong việc xây dựng thương hiệu, phát triển các sản phẩm truyền thông, tổ chức sự kiện và tìm kiếm tài trợ.

Với dàn cầu thủ ngôi sao, trước đây là những Quang Hải, Văn Hậu, Đình Trọng (đã chuyển sang CLB khác) và giờ đây vẫn là lứa cầu thủ thành danh như Văn Quyết, Hùng Dũng, Duy Mạnh, Thành Chung, Xuân Mạnh, Tuấn Hải, Hai Long... CLB Hà Nội sớm nhận ra tiềm năng thương mại từ hình ảnh vận động viên. Họ không chỉ là những người thi đấu trên sân, mà còn là các biểu tượng truyền cảm hứng, là "tài sản thương hiệu" để đội bóng có thể khai thác tạo doanh thu thông qua việc ký hợp đồng quảng cáo, bán áo đấu hay thu hút tài trợ.

Đội bóng Thủ đô từng thành công với chương trình "Strong Vietnam". Đây là chương trình được xây dựng với mục đích truyền cảm hứng yêu thích và tập luyện thể thao, nuôi dưỡng ước mơ và niềm tin vào cuộc sống cho học sinh và thế hệ trẻ Việt Nam đồng thời quảng bá cho thương hiệu của CLB. Đại sứ chương trình là các ngôi sao của bóng đá Việt Nam và là cầu thủ của CLB Hà Nội như Văn Quyết, Quang Hải, Văn Hậu, Duy Mạnh, Đình Trọng, Đức Huy… đã gây tiếng vang và nhận được sự hưởng ứng nhiệt tình từ người hâm mộ.

Khi liên đoàn cũng biết làm show

Không chỉ bóng đá, những môn thể thao vốn bị xem là "kén người xem" như MMA hay Kickboxing… đang âm thầm tạo ra một làn sóng mới - xã hội hóa triệt để, tức là không sống bằng ngân sách nhà nước, nhưng vẫn vận hành chuyên nghiệp, hiệu quả và… biết kiếm tiền.

Liên đoàn Võ thuật tổng hợp Việt Nam (VMMAF) là minh chứng sống động cho hướng đi này. Được thành lập và hoạt động với nguồn lực xã hội hóa 100%, VMMAF không chọn con đường xin tài trợ theo kiểu truyền thống mà tự tìm cách để "biến võ đài thành sân khấu", nơi thể thao kết hợp với giải trí, tạo ra trải nghiệm đa tầng cho khán giả. Một trong những chiến lược nổi bật của VMMAF là tổ chức các giải đấu MMA, với mô hình kết hợp giữa thể thao đối kháng và biểu diễn nghệ thuật. Đã từng có nhiều sự kiện được dàn dựng công phu với sự tham gia của các ca sĩ nổi tiếng, DJ, VJ, ánh sáng sân khấu hiện đại... tạo nên bầu không khí không kém một concert ấn tượng.

Các sự kiện thi đấu của MMA được tổ chức chuyên nghiệp, trở thành sản phẩm giải trí hấp dẫn công chúng

Không còn là những trận đánh đơn lẻ trong nhà thi đấu lặng lẽ, giờ đây MMA tại Việt Nam đã có lượng fan trung thành. Từ con số khiêm tốn ban đầu, đã có thời điểm các trận đấu có thể thu hút tới 5.000 khán giả tại Cung Thể thao Quần Ngựa, Hà Nội. Đặc biệt năm 2025, VMMAF đã tổ chức đều đặn 9 giải đấu xuyên suốt từ tháng 4 đến tháng 12, trung bình mỗi tháng một sự kiện - một lịch thi đấu dày đặc hiếm thấy ở các môn võ đối kháng trong nước.

Việc tổ chức định kỳ các sự kiện không chỉ giúp tạo thói quen cho người hâm mộ, mà còn mở ra cơ hội khai thác vé vào cửa, bản quyền truyền hình, tài trợ, quảng cáo trực tiếp trên sàn đấu, cũng như bán các sản phẩm gắn liền với thương hiệu giải đấu. Hiện giá vé xem MMA tại các show hằng tháng có giá từ 200.000 đồng/vé khán đài thường, 500.000 đồng/vé với vị trí ngồi dưới sàn và mức vé ở khán đài VIP lên tới 800.000 đồng/vé. Hầu hết các trận đấu của MMA đều chật kín khán đài và đó là tín hiệu vui khi thể thao Việt Nam biết phát huy sức mạnh hấp dẫn của chuyên môn thành các giá trị kinh tế.

Tương tự, Liên đoàn Kickboxing Việt Nam cũng đang áp dụng mô hình tự chủ 100% và đi theo hướng tạo ra "sản phẩm thể thao có giá trị thương mại". Các sự kiện Kickboxing được tổ chức hiện đại hơn, quy mô hơn, có sự tham gia của truyền thông, đối tác kinh doanh và các nhà tổ chức chuyên nghiệp. Đây là điểm khác biệt hoàn toàn so với tư duy tổ chức giải thuần túy về chuyên môn như vốn tồn tại trong một thời gian dài.

Và câu chuyện "tập" làm kinh tế từ thể thao

Có thể nói, thể thao Việt Nam đang bước vào thời kỳ chuyển mình mạnh mẽ, từ một ngành phụ thuộc vào ngân sách dần sang giai đoạn chủ động xây dựng mô hình kinh doanh, tạo ra giá trị thực tế. Dù bước đi này còn chậm, còn vấp váp, nhưng quan trọng là đã có những đơn vị tiên phong, dũng cảm thử nghiệm những mô hình mới và dần chứng minh được hiệu quả.

Đặc biệt, việc các liên đoàn, câu lạc bộ nhận thức rõ rằng họ không thể mãi trông chờ vào "bầu sữa ngân sách" mà phải chủ động kiếm tiền để tồn tại đã góp phần thay đổi tư duy trong toàn ngành. Khi thể thao trở thành một sản phẩm có giá trị, khán giả chính là khách hàng, thì việc đầu tư vào chất lượng giải đấu, hình ảnh vận động viên, trải nghiệm người xem... sẽ không còn là khẩu hiệu, mà là điều bắt buộc.

Thực tế cũng cho thấy, những đơn vị thể thao "biết làm kinh tế" đều gắn chặt với khả năng truyền thông, quảng bá thương hiệu và tạo dựng cộng đồng người hâm mộ. Từ việc livestream các trận đấu trên nền tảng số, xây dựng nội dung trên mạng xã hội, đến việc bán vé trực tuyến, hợp tác cùng các KOLs để lan tỏa... thể thao Việt Nam đang từng bước áp dụng tư duy của nền kinh tế thị trường hiện đại.

Trong bối cảnh nguồn lực ngân sách ngày càng hạn hẹp và yêu cầu về hiệu quả chi tiêu công ngày một cao, việc chuyển hướng sang mô hình thể thao tự chủ, xã hội hóa và có khả năng sinh lời là con đường tất yếu. Câu chuyện của VMMAF, của CLB Hà Nội, của những đơn vị thể thao biết cách truyền cảm hứng và "bán" được cảm xúc cho khán giả là minh chứng rõ ràng thể thao không chỉ là tiêu tiền - thể thao có thể kiếm tiền, nếu được vận hành bằng tư duy kinh doanh và sự chuyên nghiệp.

Tất nhiên, để có một nền thể thao thực sự giàu có, Việt Nam vẫn còn cả chặng đường dài. Cần thêm chính sách khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào thể thao; cần khung pháp lý rõ ràng cho việc khai thác bản quyền truyền hình, tài trợ, vận động tài chính; cần những nhà quản lý thể thao am hiểu thị trường và dám hành động.

Nhưng quan trọng nhất, chúng ta đã thoát ra khỏi tâm lý an phận, tư duy trông chờ vào ngân sách nhà nước. Thể thao Việt Nam đã bắt đầu biết kiếm tiền và đó mới là tín hiệu quan trọng nhất cho một tương lai bền vững. ■

TIN THỂ THAO

Chuẩn bị kỹ lưỡng cho Đại hội Thể thao toàn quốc

Cục Thể dục thể thao Việt Nam vừa có buổi làm việc với Sở VHTTDL TP.HCM về công tác chuẩn bị cho Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X năm 2026.

Hiện TP.HCM đang tích cực chuẩn bị cho Đại hội, cả về công tác chuyên môn lẫn cơ sở vật chất. Tính tới thời điểm này, việc lựa chọn, xây dựng nhóm môn, nội dung thi đấu đã gần hoàn tất. Thành phố đang tiếp tục phối hợp cùng các phòng chuyên môn của Cục Thể dục thể thao Việt Nam để điều chỉnh một số nội dung thi đấu (có thể cắt bớt hoặc tăng lên) của một số môn thể thao, đặc biệt chú trọng vào nhóm môn Olympic, ASIAD và SEA Games.

N.N

Đội tuyển U22 Việt Nam hội quân

Nằm trong kế hoạch chuẩn bị cho các giải đấu quan trọng gồm Giải vô địch U23 Đông Nam Á 2025, Vòng loại U23 châu Á 2026 và SEA Games 33, đội tuyển U22 Việt Nam tiếp tục được LĐBĐVN tạo điều kiện tập trung cùng thời điểm với đội tuyển Việt Nam trong dịp FIFA Days tháng 6.

Theo đó đội sẽ tập trung từ ngày 29.5. Danh sách tập trung lần này quy tụ 26 cầu thủ trẻ xuất sắc từ nhiều CLB trong nước, trong đó đa số là những gương mặt đã đồng hành cùng đội tuyển trong các đợt hội quân trước đây và được thử lửa qua nhiều trận đấu, giải đấu quốc tế.

S.V

Thận trọng trước đại chiến

● VĨNH HY

Đội tuyển Việt Nam sẽ tập trung trở lại vào ngày 29.5 để chuẩn bị cho trận đấu gặp đội tuyển Malaysia trong khuôn khổ lượt trận thứ 2 bảng F Vòng loại cuối Asian Cup 2027. Đây là trận đấu rất quan trọng, quyết định cơ hội đi tiếp của "Những chiến binh sao vàng" tại bảng đấu này. Do vậy mà khâu chuẩn bị, đặc biệt là vấn đề nhân sự sẽ được ưu tiên hàng đầu.

Đội tuyển Việt Nam sẽ ưu tiên kinh nghiệm và sự thận trọng trong chuyến làm khách trước Malaysia

Chờ Công Phượng và Pendant Quang Vinh

Trước mỗi đợt hội quân của đội tuyển Việt Nam, một trong những vấn đề được dư luận quan tâm nhất đó là danh sách các tuyển thủ được triệu tập. Lần tập trung cho đợt FIFA Days tháng 6 này, HLV Kim Sang-sik gây chú ý khi gọi trở lại cựu binh Nguyễn Công Phượng và tạo điều kiện để cầu thủ Việt kiều Pendant Quang Vinh có cơ hội cống hiến cho ĐTQG. Chưa biết khả năng đóng góp của 2 cầu thủ này là như thế nào nhưng sự góp mặt của họ trước mắt mang lại hiệu ứng truyền thông rất tốt cho đội tuyển Việt Nam, đặc biệt là Công Phượng.

Cựu tiền đạo của HAGL sẽ có màn tái xuất trong màu áo ĐTQG sau gần hai năm, kể từ lần gần nhất góp mặt ở trận giao hữu với Palestine hồi tháng 9.2023. Công Phượng đang thể hiện phong độ tốt khi dẫn đầu danh sách ghi bàn tại giải hạng Nhất quốc gia 2024/2025 với 7 bàn thắng và góp công lớn giúp CLB Trường Tươi Bình Phước đang đứng thứ hai trên bảng xếp hạng. Phong độ cao của tiền đạo sinh năm 1995 giúp anh trở lại ĐTQG, điều này không chỉ đáp ứng được mong muốn của một lượng lớn người hâm mộ cầu thủ này, mà còn giảm tải áp lực cho HLV Kim Sang-sik trong bối cảnh hàng công của đội tuyển Việt Nam gặp khó khăn khi hàng loạt trụ cột vắng mặt. Khi mà Văn Toàn bị chấn thương, không thể lên tuyển thì Công Phượng được xem là sự thay thế hoàn hảo. Công Phượng và Văn Toàn có lối chơi khá giống nhau, họ là những tiền đạo có nhiều kinh nghiệm, lối chơi đa dạng, có thể đá hộ công, tiền đạo ảo hay tiền đạo cánh. Điều này cho phép HLV Kim Sang-sik xây dựng hàng công của đội tuyển Việt Nam đa dạng, cũng như điều chỉnh trong những thời điểm cụ thể. Tất nhiên ở tuổi 30 và sau 2 năm mới lên tuyển, Công Phượng sẽ phải nỗ lực rất nhiều để tìm lại cảm giác chơi bóng trong môi trường ĐTQG, cũng như cố gắng bắt nhịp và hòa nhập cùng các đồng đội.

Vị trí hậu vệ cánh trái của ĐTQG luôn nhận được sự quan tâm rất lớn của người hâm mộ trong những năm qua, nhất là khi Đoàn Văn Hậu chấn thương và vắng mặt dài hạn. Sự xuất hiện của Pendant Quang Vinh ở đợt tập trung này mang đến phương án mới cho HLV Kim Sang-sik. Pendant Quang Vinh sẽ có lần đầu tiên được khoác áo ĐTQG sau khi chính thức trở thành công dân Việt Nam từ tháng 3 năm nay. Chứng kiến trận chung kết lượt về giải các CLB Đông Nam Á mới đây giữa Công an Hà Nội và Buriram Utd, giới chuyên môn đánh giá cao Pendant Quang Vinh về tốc độ, khả năng dứt điểm và phòng ngự. Sự có mặt của hậu vệ Việt kiều Pháp được chờ đợi sẽ là "vũ khí mới" bên hành lang cánh trái của đội tuyển Việt Nam. Với kinh nghiệm từng thi đấu tại châu Âu cũng như đang là trụ cột của Công an Hà Nội, thì việc hòa nhập và thích nghi với môi trường ĐTQG sẽ không là vấn đề quá lớn với Pendant Quang Vinh. Điều quan trọng nhất là Pendant Quang Vinh có hợp với triết lý và lối chơi mà HLV Kim Sang-sik đang xây dựng tại đội tuyển Việt Nam hay không mà thôi. Câu trả lời sẽ có trong đợt tập trung và thi đấu tới đây.

Khó có sự thử nghiệm

Vòng loại cuối Asian Cup 2027 chỉ lấy duy nhất một đội đứng đầu mỗi bảng đi tiếp. Tại bảng F, đội tuyển Việt Nam sẽ đá với Malaysia, Nepal và Lào 2 lượt trận, tính điểm xếp hạng. So với 2 đối thủ còn lại thì đội tuyển Malaysia được đánh giá cao hơn, họ chính là đối trọng lớn nhất của đội tuyển Việt Nam trong việc cạnh tranh suất đi tiếp duy nhất ở bảng đấu này. Vì thế mà chuyến làm khách tại Bukit Jalil vào ngày 10.6 có tính chất rất quan trọng cho cơ hội đi tiếp của "Những chiến binh sao vàng". Điều này đòi hỏi thầy trò HLV Kim Sang-sik sẽ phải có sự chuẩn kỹ lưỡng.

Vì tính chất quan trọng của trận đấu, nên nhiều khả năng HLV Kim Sang-sik khó lòng có những sự thử nghiệm mới. Điều này đã được thể hiện qua danh sách triệu tập của chiến lược gia người Hàn Quốc. Trong số 23 cầu thủ được lên tuyển lần này, trừ Pendant Quang Vinh thì không có bất kỳ nhân tố mới nào, chỉ có đúng 2 cầu thủ U22 được góp mặt là thủ thành Trần Trung Kiên và tiền vệ Khuất Văn Khang. Những cái tên còn lại đều là những trụ cột, các gương mặt quen thuộc trong chiến dịch vô địch ASEAN Cup 2024 cũng như 2 trận thắng trước Lào và Campuchia ở đợt thi đấu FIFA Days tháng 3 vừa qua.

Trên thực tế này, HLV Kim Sang-sik không có thời gian để thử nghiệm khi đối đầu Malaysia, điều này đến từ nhiều yếu tố về lịch thi đấu V.League cũng như đội phải làm khách trên đất Malaysia. Điều quan trọng nhất là HLV Kim Sang-sik đã xây dựng được bộ khung từ ASEAN Cup 2024, điều này khó lòng thay đổi vì một nhân tố nào đó.

Ở thời điểm hiện tại, chiến lược gia sinh năm 1976 cần những cầu thủ có kinh nghiệm hơn là dành không gian thử nghiệm cho cầu thủ trẻ và nhân tố mới. Việc ưu tiên cho kinh nghiệm nhằm đảm bảo đội tuyển Việt Nam duy trì cường độ chơi bóng ổn định, tránh những sai số bất ngờ khi đá trận rất quan trọng với Malaysia trên sân khách. ■

TIN THỂ THAO

Tuyển Muay dự giải thế giới

Tại Giải Muay vô địch thế giới 2025 diễn ra tại Thổ Nhĩ Kỳ đến ngày 30.5, đội tuyển Muay Việt Nam dự tranh ở hệ vô địch và hệ trẻ nhóm tuổi U23. Đội đăng ký 24 võ sĩ, trong đó có những gương mặt được chú ý như: Huỳnh Hải Đăng, Phạm Thanh Ngọc, Nguyễn Mạnh Đức, Trần Thị Ánh Tuyết, Hàn Thị Thúy, Cao Thị Thanh Mau… Giải đấu này quy tụ rất nhiều võ sĩ mạnh sẽ là cơ hội để các võ sĩ Việt Nam kiểm tra năng lực sau quá trình tập huấn, đồng thời cố gắng đạt kết quả cao nhất trong khả năng thi đấu chuyên môn.

Sau giải thế giới, các võ sĩ Việt Nam sẽ thi đấu giải vô địch châu Á 2025 trên sân nhà trong tháng 6.

L.H

Boxing giành 2 HCV giải trẻ châu Á

Kết thúc những ngày tranh tài tại Giải Boxing U22 và trẻ châu Á 2025 vừa diễn ra ở Sri Lanka, đội tuyển Boxing Việt Nam giành được 2 HCV, 4 HCB và 11 HCĐ. Đội góp mặt 19 tay đấm, có 6 người lọt vào chung kết và 2 trong số đó giành chiến thắng. Hai võ sĩ mang về HCV cho Boxing Việt Nam là Nguyễn Thị Ngọc Trân (hạng 50 kg) và Kim Ngân (hạng 52 kg).

Theo đánh giá của ban huấn luyện, tại giải đấu lần này, các VĐV của Việt Nam thi đấu nhiệt tình, có tinh thần quyết tâm cao, đặc biệt 2 VĐV nữ ở hạng 50 kg và 52 kg thi đấu xuất sắc, mang về HCV cho đoàn. Nhiều tuyển thủ trong thành phần tham dự giải là võ sĩ quan trọng được tính toán để đầu tư tập luyện phát triển lâu dài. **H.L**

8 đội dự giải bóng ném bãi biển quốc gia

Giải bóng ném bãi biển quốc gia 2025 đang diễn ra tại Bà Rịa - Vũng Tàu có sự tham dự của hơn 100 VĐV, HLV của 8 đội bóng nam, nữ đến từ Hà Nội, Đà Nẵng, Bình Định và TP.HCM. Tại giải, các đội được chia bảng, thi đấu theo thể thức vòng tròn một lượt, xếp hạng ở hai nội dung dành cho nam và nữ.

Giải đấu góp phần nâng cao chất lượng phong trào tập luyện và thi đấu bóng ném bãi biển trên toàn quốc, đồng thời thúc đẩy sự phát triển của môn thể thao này tại Việt Nam. Đặc biệt, giải còn là cơ hội để tuyển chọn những gương mặt xuất sắc vào đội tuyển bóng ném bãi biển quốc gia, chuẩn bị cho World Games 2025, kỳ đại hội thể thao thế giới dành cho những môn nằm ngoài chương trình thi đấu Olympic sẽ diễn ra tại Thành Đô (Trung Quốc) vào tháng 8 tới.

V.H

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Nhiều nước châu Á cảnh giác với dịch Covid-19

• HỒNG NHUNG

Trong bối cảnh số ca mắc Covid-19 đang có chiều hướng gia tăng, nhiều quốc gia ở châu Á vẫn đang giữ cảnh giác và theo dõi sát sao diễn biến dịch bệnh.

Số ca mắc Covid-19 gia tăng ở châu Á — Ảnh: BLOOMBERG

Trong tháng 5, nhiều quốc gia châu Á như Singapore, Trung Quốc và Thái Lan… ghi nhận số ca mắc Covid-19 gia tăng đáng kể. Riêng tại Thái Lan, Trung tâm thông tin Covid-19 của Chính phủ nước này ghi nhận hơn 71.000 ca mắc và 19 ca tử vong từ ngày 1.1 - 14.5. Trong khi đó, Trung Quốc ghi nhận tỷ lệ dương tính với virus SARS-CoV-2 đến khám và cấp cứu đã tăng 16% trong vòng 1 tháng qua. Singapore thống kê số ca mắc Covid-19 phải nhập viện tăng khoảng 30% từ ngày 27.4 - 3.5. Ở Việt Nam, từ đầu năm 2025 đến nay ghi nhận rải rác 148 trường hợp mắc Covid-19 tại 27 tỉnh, thành phố và không có ca tử vong.

Những số liệu thống kê trong tháng 5 cho thấy số ca mắc Covid-19 đã tăng mạnh ở một số quốc gia châu Á, trong đó 2 biến thể JN.1 và XEC đang đứng đầu làn sóng Covid-19 mới này. Cả 2 biến thể JN.1 và XEC đều đã từng gây ra các làn sóng Covid-19 trên thế giới vào giữa và cuối năm 2024. Tổ chức Y tế thế giới (WHO) trước đó đã phân loại JN.1 là một biến chủng cần được quan tâm riêng biệt trong bệnh Covid-19, nhưng vẫn đánh giá mức độ lây lan sức khỏe cộng đồng toàn cầu là thấp.

Trước diễn biến dịch bệnh, các chuyên gia nhận định số ca Covid-19 tăng mạnh trở lại ở nhiều nước châu Á hiện tại là do khả năng suy giảm miễn dịch, tiếp xúc đông người dịp lễ và sự xuất hiện của các biến chủng phụ dễ lây lan. Một số ý kiến cũng dự báo khả năng miễn dịch trong cộng đồng đang suy yếu, đặc biệt ở nhóm người cao tuổi hoặc chưa tiêm đủ mũi vắc xin tăng cường.

Ngoài ra, dịp lễ và kỳ nghỉ kéo dài cũng khiến nhu cầu đi lại, tụ tập và tổ chức sự kiện gia tăng mạnh. Những hoạt động đông người diễn ra liên tục đang tạo điều kiện lý tưởng để virus lây lan nhanh trong cộng đồng. Và dù chưa xuất hiện biến chủng mới nguy hiểm hơn Omicron nhưng sự lan rộng của các dòng phụ như XEC, JN.1, LF.7 và NB.1.8 đang khiến số ca mắc mới tăng nhanh vào thời điểm hiện tại.

Sự bùng phát trở lại của Covid-19 vào mùa hè đang gây nhiều lo ngại, bởi đi ngược lại giả định trước đây rằng bệnh sẽ giống cúm mùa và giảm mạnh trong thời tiết ấm áp. Vì thế, các chuyên gia cho rằng, thời điểm này người dân không nên quá lo lắng, nhưng cũng không quá chủ quan và cần có biện pháp phòng bệnh chủ động.

Ngày 23.5, trước tình hình các ca mắc tăng nhanh, Chính phủ Thái Lan đã cam kết sẽ duy trì ổn định nguồn cung khẩu trang, bộ xét nghiệm nhanh Covid-19 và nước rửa tay sát khuẩn, đồng thời khuyến cáo các nhà cung cấp không đầu cơ giá và tích trữ hàng hóa trong bối cảnh lo ngại về dịch bệnh gia tăng. Chính phủ Thái Lan cũng kêu gọi người dân nâng cao cảnh giác, giữ gìn vệ sinh tốt, ăn đồ ăn nấu chín và tuân thủ các biện pháp phòng ngừa Covid-19.

Tại Indonesia, ngành y tế sẵn sàng có chuẩn bị tốt nhất để ứng phó với các đợt bùng phát Covid-19. Quốc gia này cũng đang thắt chặt kiểm soát tại các điểm nhập cảnh như sân bay và cảng biển. Du khách nhập cảnh vào Indonesia được yêu cầu khai báo lịch sử du lịch và thông tin sức khỏe của bản thân. Để chủ động ứng phó với tình hình mới, ngành y tế Ấn Độ cũng chỉ đạo các bệnh viện trên địa bàn nâng cao mức độ sẵn sàng, đảm bảo đầy đủ cơ sở vật chất và trang thiết bị y tế thiết yếu như giường bệnh, oxy, thuốc men, vắc xin, máy thở…

Còn ở Việt Nam, Bộ Y tế đã chủ động tăng cường công tác giám sát, theo dõi chặt chẽ tình hình Covid-19, tăng cường triển khai các biện pháp phòng, chống dịch tại các cơ sở y tế và tại cộng đồng. Mới đây, Cục Quản lý khám chữa bệnh vừa có công văn gửi các đơn vị về việc tăng cường công tác khám, phát hiện, điều trị ca bệnh Covid-19. Trong công văn này, Bộ Y tế đề nghị các bệnh viện chủ động chuẩn bị đầy đủ về cơ sở hạ tầng, khu vực cách ly, trang thiết bị và vật tư y tế, nhằm bảo đảm việc tiếp nhận, cách ly, chẩn đoán, điều trị bệnh nhân cũng như tăng cường công tác kiểm soát nhiễm khuẩn.

Trước diễn biến dịch bệnh, WHO nhận định các loại vắc xin hiện tại vẫn có hiệu quả trong việc ngăn ngừa các ca Covid-19 nặng và giảm nguy cơ tử vong. Trước xu hướng này, nhiều nước đã khuyến cáo người dân tiếp tục thực hiện các biện pháp phòng dịch và tiêm mũi vắc xin nhắc lại. ■

GÓC BÌNH LUẬN

Chiến dịch tranh cử bước vào giai đoạn nước rút

• LAM SA

Chỉ còn hơn một tuần nữa là diễn ra cuộc bầu cử Tổng thống Hàn Quốc (dự kiến vào ngày 3.6). Chiến dịch tranh cử đang bước vào giai đoạn nước rút với những mục tiêu tranh cử đầy gay cấn và quyết liệt. Các vấn đề về thu hẹp khoảng cách xã hội, cải cách lương hưu, chăm sóc sức khỏe... được các ứng cử viên đưa ra trong chiến lược tranh cử của mình.

Ứng cử viên Đảng Dân chủ Hàn Quốc (DPK) Lee Jae-myung nêu bật khả năng của mình là thu hẹp khoảng cách về ý thức hệ và sự gắn kết xã hội như một nhiệm vụ hàng đầu của tổng thống. Bên cạnh đó, việc mở rộng bảo hiểm y tế quốc gia trong đó các dịch vụ chăm sóc sức khỏe dài hạn là cần thiết cho một xã hội già hóa. Đã đến lúc, cần hạn chế tình trạng lạm dụng y tế, loại bỏ tình trạng kém hiệu quả. Vấn đề không phải là chi tiêu nhiều hơn mà là chi tiêu thông minh hơn.

Ứng cử viên Lee Jun-seok của Đảng Cải cách Mới bác bỏ ý tưởng này và trích dẫn, dự kiến thiếu hụt 33.000 tỉ won (24,09 tỉ USD) trong quỹ bảo hiểm y tế quốc gia vào năm 2033, đồng thời lập luận rằng ứng cử viên của DPK đang hứa hẹn những lợi ích mà không đưa ra một phương pháp cụ thể và khả thi mà kết quả là thế hệ tiếp theo sẽ phải trả giá.

Còn ứng cử viên thuộc Đảng Quyền lực Nhân dân (PPP) Kim Moon-soo nhấn mạnh đến tính chính trực của mình bằng cách đối chiếu với đối thủ đảng DPK, người đang vướng vào nhiều tranh cãi pháp lý và chỉ trích tầm nhìn chính sách của Lee về một "xã hội cơ bản" là theo chủ nghĩa dân túy. Ông cam kết khôi phục lòng tin thông qua cải cách dựa trên bằng chứng và tham vấn công chúng nhiều hơn.

Còn về cải cách lương hưu, tất cả các ứng cử viên đều thừa nhận nhu cầu rất cấp bách và phải thay đổi. Lee Jae-myung cho rằng, cải cách cơ cấu hiện tại là cần thiết và ấn định tỷ lệ đóng góp lương hưu quốc gia ở mức 13% và tỷ lệ thay thế ở mức 43%. Còn ông Kim hứa sẽ thực hiện vòng cải cách có sự tham gia của đại diện thanh niên. Chính sách lương hưu phải phản ánh tiếng nói của những người sẽ đóng góp, chứ không chỉ những người nhận lương hưu. Lee Jun-seok lên án toàn bộ khuôn khổ này và cho là bất công thế hệ. Theo thỏa thuận này, mỗi người Hàn Quốc trẻ tuổi sẽ phải nhận khoản nợ 30 triệu won.

Có thể thấy, mỗi ứng cử viên đều đưa ra những chiến lược tranh cử và lý lẽ của riêng mình. Song các cuộc thăm dò dư luận cho thấy, ứng cử viên Đảng Dân chủ Hàn Quốc (DPK) Lee Jae-myung đang dẫn đầu với sự ủng hộ là 46,6%, tiếp đến là ứng cử viên thuộc Đảng Quyền lực Nhân dân (PPP) Kim Moon-soo là 37,6%, trong khi ứng cử viên Lee Jun-seok của Đảng Cải cách Mới đứng thứ ba với 10,4% ủng hộ. ■

Đại học Harvard không được tuyển sinh sinh viên quốc tế

Chính quyền Mỹ đưa ra lệnh trường đại học danh tiếng Harvard không được tuyển sinh sinh viên nước ngoài. Lệnh cấm này khiến trường Đại học Harvard đang đứng trước nguy cơ bị tổn thất lớn về tài chính và tương lai của trường cũng bị đe dọa. Phát ngôn viên của Đại học Harvard đã lên tiếng phản đối quyết định mà họ cho rằng là "bất hợp pháp", sẽ gây tổn hại không chỉ cho trường mà còn cho cả đất nước.

Mỗi năm có hơn 7.000 sinh viên nước ngoài theo học tại Harvard, chiếm hơn 1/4 tổng số sinh viên. Họ phải trả học phí rất cao, thường là mức phí toàn phần, lên đến gần 60.000 USD mỗi năm. Điều này đồng nghĩa với việc Harvard sẽ ngay lập tức mất đi một nguồn tài chính quan trọng. Những sinh viên đã được tuyển từ 140 quốc gia hiện không còn lựa chọn nào khác ngoài việc xin chuyển trường hoặc mất quy chế hợp pháp và visa du học tại Mỹ.

MINH PHẠM